

Vlaams
Parlement

vergadering **C256**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 30 mei 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verwijderen van asbest door particulieren – 2206 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over maatregelen ten behoeve van een asbestveilig Vlaanderen – 2208 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de controle op asbestafbraakwerken – 2272 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vrijwaring van de landbouwbestemming van gronden na de vernietiging van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Linkerscheldeoever door de Raad van State – 2168 (2016-2017)	15
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over hoogbouw en compacter wonen – 2179 (2016-2017)	19
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verbod op particulier gebruik van glyfosaat – 2188 (2016-2017)	24
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een bijstelling van de typevoorschriften voor bedrijventerreinen – 2264 (2016-2017)	28
VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van de vervuiling van de Zenne door afvalwater uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 2266 (2016-2017)	30
VRAAG OM UITLEG van Peter Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over volkstuinten in agrarisch gebied – 2267 (2016-2017)	33

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verwijderen van asbest door particulieren
– 2206 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over maatregelen ten behoeve van een asbestveilig Vlaanderen
– 2208 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de controle op asbestafbraakwerken
– 2272 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): 'Vlaanderen Asbestland', dat was de titel van de reportage van het magazine Pano dat vorige week werd uitgezonden. De reportagemakers trokken door Vlaanderen, en wat bleek? Officiële asbestverwijderaars zijn niet geïnteresseerd in kleinere werkjes bij de particulier. Als de particulieren geluk hebben en er dan toch een prijsvoorstel werd voorgesteld, waren de bedragen enorm hoog. Voor een klein stukje vinyl van 15 vierkante meter moest een jong koppel 5000 tot 8000 euro neertellen.

Op 21 maart jongstleden hielden we in de commissie een interessante gedachtewisseling over het in opmaak zijnde asbestafbouwplan. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) benadrukte toen dat particulieren een beroep zouden moeten doen op een erkende asbestverwijderaar, maar verwees tevens, net als in de reportage, naar de hoge bedragen die voor het verwijderen van asbest worden gevraagd aan diegenen die het geluk hebben een prijsofferte te hebben ontvangen, daar de meeste asbestverwijderaars veelal niet meer de moeite nemen om offertes op te maken voor particulieren, aldus de OVAM.

Pano deed de test en plaatste een zoekertje op enkele sites voor klusjesmannen. Op de clandestiene markt kwam men aanzienlijk lagere prijzen tegen. Ook de verwijdering van het asbest kwam aan bod. Heel wat asbestwerkers zouden zonder enige bescherming asbest verwijderen. Zo is het blijkbaar niet zo moeilijk om in Vlaanderen firma's te vinden die met een hogedrukreiniger asbestdaken schoonmaken. Iets wat uiteraard verboden is.

In 2014 erkende de Vlaamse Regering dat er bijkomende inspanningen nodig waren voor het afbouwen van asbest in onze samenleving. In diezelfde beslissing werden ook belangrijke doelgroepen afgebakend zoals jongeren en particulieren. De aandacht voor de particulieren en jongeren is terecht. Particulieren willen vaak zelf bij bepaalde renovatiewerken aan de slag.

Er lopen momenteel bepaalde proefprojecten, onder andere van de Inter gemeentelijke Vereniging voor duurzaam afvalbeheer regio Mechelen (IVAREM) en de OVAM, om particulieren maar ook sport- en jeugdverenigingen financieel te steunen bij het verwijderen van oude asbestdaken en -gevels. In Antwerpen heeft de OVAM zelf een asbestverwijderaar gecontracteerd met een raamcontract. Er lopen ook nog andere wijkprojecten in samenwerking met de OVAM, onder andere in mijn eigen gemeente Kampenhout, inzake isolatie en de groepsaankoop van isolatie voor asbestdaken.

Op het terrein is er nog veel werk aan de winkel. De doorsnee Vlaming weet gewoon niet waar asbest overal in is verwerkt, laat staan hoe het op een professionele manier te verwijderen.

Minister, hoe staat u als minister van Leefmilieu ten aanzien van de reportage 'Vlaanderen Asbestland'? Op welke manier worden particulieren vandaag begeleid bij het opsporen en verwijderen van asbest in hun woning? Welke maatregelen zult u bijkomend nemen om particulieren beter en efficiënter te begeleiden? Op welke manier worden vandaag de officiële asbestverwijderaars gecontroleerd? Hoe garandeert de OVAM de veiligheid en gezondheid van de asbestverwijderaars en de bewoners bij het verwijderen van asbest?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik kom net van de commissie Algemeen Beleid, waar ook een vraag om uitleg over het asbesthandhavingsbeleid op de agenda stond. Mijn vraag om uitleg sluit daar naadloos bij aan.

Op 24 oktober 2014 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de opstart van een asbestafbouwbeleid. De OVAM is daarvan de regisseur. Dat beleid moet Vlaanderen tegen 2040 asbestveilig maken. De OVAM zette intussen al een aantal proefprojecten op rond het verwijderen van asbestdaken. Begin 2017 zou een evaluatie van de proefprojecten voorliggen. Tegen 2018 zou het definitief asbestafbouwplan worden opgeleverd.

Minister, werd de evaluatie van de proefprojecten afgerond? Wat waren de resultaten? Tijdens de uiteenzetting van eind maart is Sven De Mulder daar kort op ingegaan, maar ik wil graag de huidige stand van zaken kennen, want we zijn ondertussen alweer enkele maanden verder.

Afgelopen donderdag wijdde het actualiteitsprogramma Pano een uitgebreide reportage aan deze problematiek. Daaruit bleek dat er werkelijk overal asbest zit en dat er nog heel veel werk aan de winkel is op het vlak van sensibilisering, preventie, begeleiding en ontzorging. Het klopt dat mensen zich soms ontmoedigd voelen omdat zij niet precies weten hoe een en ander aan te pakken.

Begin 2018 zou u het asbestafbouwplan willen opleveren, zodat Vlaanderen tegen 2040 asbestveilig zal zijn. Wat wilt u op korte termijn doen aan sensibilisering, preventie, begeleiding en ontzorging? Intussen weten we dat een aantal zaken niet oké zijn. Wat zult in de tussentijd doen?

Plant u desgevallend een financiële tegemoetkoming bij de sanering van particuliere projecten?

Zult u bijkomende maatregelen nemen en ondersteuningsmechanismen uitwerken om prioritairere locaties te saneren? Zo ja, welke zijn dit dan?

Het was al langer bekend, maar uit de reportage bleek dit ten voeten uit, dat er heel wat onvoorzichtige en/of malafide figuren in dit domein actief zijn. Zo zagen we in het programma een goedkope asbestsaneerder een voorstel doen, niet gehinderd door enige kennis van zaken. We zagen ook een voormalige werknemer van een asbestsaneringsbedrijf, waarvan de bedrijfsleider het niet zo nauw nam met de ethiek als het op het storten van asbestafval aankwam. Blijkbaar waren dat ook geen alleenstaande gevallen. Minister, welke maatregelen wilt u nemen zodat cowboys op deze markt minder kansen krijgen?

Bepaalde praktijken zoals het ontmossen van daken via hogedruktoepassingen blijven schering en inslag en stellen de omgeving en de arbeiders onnodig bloot

aan asbestvezels. Welke maatregelen wilt u nemen om dit soort praktijken voor eens en altijd tot het verleden te laten behoren?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, er is al heel vaak gezegd dat er werd en wordt gesjoemeld bij asbestbehandeling. Ik heb al een vraag gesteld op 6 december 2016 over het afsputten van asbestleien met hogedrukreinigers.

Vanuit de sector, en dat is nieuw in die discussie, valt te horen dat zij meer handhaving vanuit de overheid willen. Zij stellen vast dat de overheid misschien te weinig doet om de echte illegale activiteiten op te sporen en aan te pakken.

Het lijkt nuttig om na te gaan welke bedrijven de afgelopen vijf jaar gecontroleerd werden, zodat het nieuwe inspectieplan eventueel kan worden bijgestuurd. Ik heb een aantal vragen die aansluiten bij wat de collega's al naar voren hebben gebracht.

Minister, is er daadwerkelijk milieuhandhaving bij het verwijderen van asbesttoepassingen door vergunde bedrijven?

Is er een actieve handhaving bij het opsporen van activiteiten van niet-vergunde asbestverwijderaars? Worden de lokale overheden hier misschien bij betrokken?

Worden asbeststorten actief opgespoord en gesaneerd? Hoeveel illegale asbeststorten werden de laatste vijf jaar opgeruimd na opsporing ervan?

Zult u actief optreden tegen bedrijven die asbesthoudende leien en materialen blijven afsputten met hogedrukreinigers? Welk krachtig signaal kunt u geven aan bedrijven die zich hier schuldig aan maken? Denkt u bijvoorbeeld aan het opstellen van een zwarte lijst waar die bedrijven worden opgelijst?

Kunt u iets doen om asbestverwijderaars te dwingen realistische prijzen te hanteren bij kleinere werken? Is dat een louter federale bevoegdheid of kunt u daar ook vanuit het Vlaamse niveau iets aan doen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De bezorgdheden en knelpunten die hier worden opgesomd naar aanleiding van de reportage, zijn niet nieuw. We kennen die, en dat sterkt me in de overtuiging dat de pistes die we nu aan het bewandelen zijn en de verschillende stappen die we al hebben gezet in het asbestafbouwbeleid, de juiste zijn. Dat geldt in het bijzonder voor alles wat fout kan lopen in een particuliere context. Men stelt zichzelf vaak onwetend bloot aan asbest bij verbouwingen, maar vaak beschermt men zich ook niet tegen onzorgvuldige aannemers, al kan men natuurlijk nooit voor honderd procent overtreders en onzorgvuldig handelen uitsluiten, net zomin als individuele verkeersovertredingen nooit helemaal kunnen worden uitgesloten, hoeveel controles er ook zijn. Maar de pakkans of het toezicht vanuit de arbeidsinspectie op onzorgvuldig handelen met asbest lijkt vandaag meer te kunnen, in het bijzonder voor asbestverwijderaars, dakaannemers, ontmoeringsbedrijven en slopers.

Vandaag worden particulieren slechts sporadisch door een architect, een aannemer of een lokaal bestuur geadviseerd of gesensibiliseerd over het voorkomen van asbest en over de veilige verwijdering ervan. Het onveilig handelen bij doe-het-zelvers of het niet-detecteren van onzorgvuldig handelen door de aannemer komt vaak voort uit onwetendheid over het herkennen van asbesttoepassingen of over welke toepassingen hoe en door wie mogen worden verwijderd. Een meer structurele aanpak is dan ook noodzakelijk, en dat is wat we doen binnen het asbestafbouwbeleid.

Het eerste instrument bij uitstek is de piste van de asbestinventaris, gekoppeld aan de woningpas. Het identificeren van de asbesttoepassingen in een woning bij verkoop, en zeker voorafgaand aan een verbouwing of sloopwerk, is cruciaal om risicovol handelen en contaminatie van bouwpuin te vermijden. Het instrument biedt de mogelijkheid om te wijzen op risico's, de juiste reglementaire verwijderingsmethodes en de geschikte aannemers daarvoor.

In het huidige asbestbeleid staan sensibilisering, preventie en bewustmaking voorop. Eerstelijnsdiensten zoals provincies, lokale besturen, het lokaal gezondheidsoverleg, adviespunten voor duurzaam bouwen en wonen en afvalintercommunales sensibiliseren en informeren via hun gebruikelijke communicatiekanalen.

OVAM biedt hierbij ondersteuning en beheert een uitgebreide infowebsite www.asbestinfo.be. Via het contactformulier op deze website en de infolijn vervult OVAM bovendien een dagelijkse functie als helpdesk en meldpunt voor overheden, particulieren en professionelen. OVAM lanceerde twee leidraden voor lokale besturen inzake handhaving op asbest en asbestcalamiteiten. Regelmatig worden hierover ook toelichtingen gegeven aan preventie-adviseurs, toezichthouders en medewerkers van lokale besturen. OVAM begeleidt ook vele lokale initiatieven van lokale besturen, provincies en sectorverenigingen voor het organiseren van gerichte studiedagen en publicaties. Er wordt minimaal maandelijks een dagopleiding asbest georganiseerd voor alle medewerkers van lokale besturen met aandacht voor zowel het herkennen, de juiste omgang als de te hanteren regelgeving. Een specifieke opleiding op maat van meer technische medewerkers en containerparkuitbaters is in ontwikkeling. OVAM ontwikkelde eind vorig jaar in samenwerking met de Vlaamse Confederatie Bouw een brochure voor dakwerkers voor een veilige en correcte verwijdering van asbestdaken. Er wordt nog verder onderzocht hoe hierop nog meer kan worden ingezet. Bij de uitrol van het asbestafbouwbeleid zal eveneens de kans worden gegrepen om doelgroepgericht een grootschalige communicatiecampagne uit te rollen. Tot slot zal de ondersteuning en de begeleiding van lokale toezichthouders milieu worden voortgezet en geïntensifieerd.

Er zijn ook proefprojecten. Dit is aan bod gekomen in de uitgebreide hoorzitting. De proefprojecten lopen momenteel nog, sommige in uitvoeringsfase, andere in startfase. Het is moeilijk om van alle lopende proefprojecten nu al een tussentijdse evaluatie toe te lichten. Daarnaast is het zo dat sommige vaststellingen en conclusies binnen de lopende projecten nog voorbarig zijn. Overkoepelend kunnen wel al een aantal vaststellingen worden toegelicht.

De respons van gebouweigenaars voor aanmelding binnen de diverse proefprojecten is zeer groot en overtreft vaak in een veelvoud de verwachte en vooropgestelde aantallen. De proefprojecten samenaankoop dakrenovaties tonen aan dat de efficiëntste aanpak een beperktere schaalgrootte is naar beheersbaarheid en realisatie. Daarnaast stellen we ook vast dat voor de kleinere dakoppervlaktes van voornamelijk bijgebouwen, particuliere gebouweigenaars vooral behoefte hebben aan laagdrempelige inzameling en verwerking waarbij ze zelf instaan voor de ontmanteling. De offertes voor de ontmanteling van kleine hoeveelheden blijken vaak niet interessant wegens het doorwegen van enkele vaste organisatie- en veiligheidskosten. Voor de grotere woningdakrenovaties stellen we vast dat, ondanks het ruime aanbod binnen de samenaankoop, gebouweigenaars toch vaak een afwijkende keuze en maatwerk vragen, wat niet correspondeert met de voordelen van een samenaankoopformule. Een generieke financiële ondersteuning binnen bestaande renovatie-ondersteuning en woonfiscaliteit lijkt dus zeker ook binnen de reguliere marktwerking noodzakelijk te zijn.

Tot slot botsen de proefprojecten asbestdakrenovaties ook op de huidige, specifieke piek aan overvolle agenda's van dakwerkers door de aflopende premies

voor dakisolatie. De behoefte aan varianten op samenaankoopformules blijven zeker relevant voor gebouweigenaars zoals ouderen, die niet zelf kunnen instaan voor de verwijdering of de organisatie van de verwijdering door aannemers. Het project rond de verwijdering van asbesthoudende leidingisolatie lijkt voorlopig zowel naar behoefte, noodzaak als werking ook een interessant instrument om op te schalen.

Financiële ondersteuning, in het bijzonder voor de meerkosten gerelateerd aan asbest, maakt integraal onderdeel uit van de beoogde aanpak binnen het asbest-afbouwbeleid, zoals ook door de regering vooropgesteld. De asbestgerelateerde meerkosten situeren zich vaak in de ontmanteling en afvalverwerking. Het faciliteren en cofinancieren van de ophaling en de inzameling van asbest aan de bron is hierbij een zinvolle piste. Ook verbreding van bestaande premies voor de ondersteuning van renovatiekosten en instrumenten binnen gebouwfiscaliteit behoren tot de onderzochte pistes.

Specifieke dure asbestverwijderingen zoals de verwijdering van asbesthoudende leidingisolatie en de verwijdering van asbesthoudende vinylvloeren, zoals in de reportage aan bod kwam, zouden voorwerp kunnen zijn van hogere cofinanciering. Ook samenaankoopformules voor deze specifieke asbestverwijderingen blijken een zinvol instrument om de kostprijs te drukken en vooral tegemoet te komen aan de problematiek dat erkende asbestverwijderaars zelden ingaan op individuele, kleinere, particuliere opdrachten.

Een van de prioritaire locaties zijn scholen. Kinderen zijn uitermate gevoelig voor blootstelling aan asbest. Daarom dat ik samen met collega Crevits reeds het initiatief nam een samenwerkingsprotocol af te sluiten om de afbouw van asbest in de scholen versneld aan te vatten. Hiervoor maakte de Vlaamse Regering reeds 7,5 miljoen euro extra vrij boven op de bestaande financieringsbijdragen, zodat we met dit budget als hefboom een versnelde en omvangrijke asbestverwijdering in scholen kunnen realiseren. Het is evenzeer de bedoeling binnen het afbouwbeleid evenwaardig in te zetten op de andere prioritaire locaties zoals woningen, publieke gebouwen en land- en tuinbouw.

Aannemers die vandaag bij particulieren renovatie- of sloopwerken uitvoeren, moeten voor de aanvang van de werken sowieso al een destructieve asbestinventaris opmaken en de werf melden aan de externe directies van de bevoegde federale overheid. Zij oefenen toezicht uit op een correcte werking. Deze verplichtingen van het KB van 16 maart 2006 worden kennelijk onvoldoende gevolgd en gecontroleerd. De certificatie van de erkenning gebeurt door geaccrediteerde certificatie-instellingen. Aangezien dit volledig een federale bevoegdheid is vanuit de arbeidswetgeving, kan noch de OVAM noch enige andere milieu-instantie op deze asbestverwijderaars toezicht uitoefenen. In beperktere mate bieden overtredingen op de gewestelijke milieuwetgeving mogelijkheden om na meldingen door burgers of derden vaststellingen te doen en maatregelen op te leggen door de lokale toezichthouders binnen elke gemeente. Dit geldt in het bijzonder wat onzorgvuldig handelen, transport en verwerking van asbesthoudende afvalstoffen betreft.

Wat de vergunningsplichtige sloop van gebouwen groter dan 1000 kubieke meter betreft, zal binnen de Vlaamse milieuregeling alvast met de erkenning van een sloopbeheersorganisatie kwaliteitsborging kunnen worden geboden voor een degelijke asbestinventarisatie en een selectieve verwijdering ervan met nauwe opvolging van het sloopproces.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen stortplaatsen in of op de bodem en de in de reportage getoonde illegale dumping in verlaten loodsen. Historische stortplaatsen in of op de bodem, die historisch gezien overal in Vlaanderen voorkomen, zijn reeds actief opgespoord en geïnventariseerd binnen de

doelstellingen van het bodembeleid. Er zijn ook screenings gebeurd en inventarissen gemaakt op basis van alle risicosites. Er is ook een plan van aanpak voor historische bodemverontreiniging tegen 2036. Dergelijke historische stortplaatsen, die meestal een mengeling van afvalstoffen bevatten, waaronder vaak ook asbesthoudend afval, zijn normaal gezien afgedekt of gesaneerd. Het wordt ook opgevolgd door de milieu-inspectie. In het kader van het Bodemdecreet wordt er samen met de lokale besturen gesleuteld aan de gemeentelijke inventaris van alle risicoactiviteiten. Het doel is om een overzicht te hebben van alle risicoactiviteiten tegen medio 2018. Hierin zijn de vergunde stortplaatsen eveneens begrepen. Daarnaast werkt de OVAM in het bijzonder in het kader van een duurzame aanpak en beheer van stortplaatsen aan een inventarisatie van stortplaatsen, dit in samenwerking met de lokale besturen. Er is met andere woorden een ruimere opsporing en aanpak van stortplaatsen dan alleen asbeststorten.

Om het illegaal dumpen van asbestafval, zoals getoond in de reportage, te vermijden, moeten bouwheren steevast aan de aannemer een bewijs van afgifte aan een vergunde inrichting vragen vooraleer de factuur te betalen. Het bewijs van afgifte in de vorm van een acceptatiebewijs, weegbon of verwerkingsattest met aanduiding van de oorsprong en de omvang van de partij, vermijdt dat de aannemer de bouwheer kan laten betalen voor het afvoeren van het asbestafval en het illegaal te dumpen.

Het detecteren en het aanpakken van illegaal storten kan alleen na melding ervan aan het lokale bestuur. Er zijn geen cijfers beschikbaar hoeveel van dergelijke dumpingen de voorbije jaren werden gedetecteerd en opgeruimd.

De prijszetting door erkende asbestverwijderaars wordt rechtstreeks bepaald door de verplichtingen die hun opgelegd worden via de federale wetgeving. Hierop kan vanuit het gewest niet worden opgetreden. Zo betekent het opzetten van een hermetische zone direct een standaard vaste kost, ongeacht de grootte van de asbestverwijdering. Via de proefprojecten van de OVAM werd alvast via de principes van samenaankoop getracht dit op te vangen. Dergelijke aanpak wordt alvast door de erkende asbestverwijderaars zelf ondersteund. Zij signaleren echter ook dat innovatieve, goedkopere maar even veilige verwijdermethodes momenteel geen ingang vinden omdat de betrokken regelgeving dit niet toelaat en er bovendien verschillen zijn tussen de betrokken externe directies van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) en in de methodes die aanvaard worden. Een aanpassing van de reeds tien jaar oude regelgeving dringt zich dus op. De OVAM wil in een strategisch overleg met de betrokken federale overheid de problematiek aankaarten, in het bijzonder gerelateerd aan de gewestelijke intenties voor een versneld asbestafbouwbeleid. Daar zal ook voldoende controle op asbestverwijdering moeten worden aangehaald.

Collega's, het is een problematiek die we bijzonder ernstig nemen en waarin reeds grote stappen vooruit zijn gezet het voorbije jaar. Ook de komende jaren wordt dit verder uitgerold, omdat het van belang is om dit planmatig en systematisch aan te pakken, vanuit de overheid maar ook door initiatieven van particulieren.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. U zegt dat u wel tevreden bent omdat er geen echte nieuwe knelpunten naar voren zijn gekomen en dat de eerste stappen die u zet in het asbestafbouwplan, de juiste stappen zijn omdat er geen nieuwe knelpunten naar voren komen. Uiteraard kunnen wij niet ontkennen dat er al heel wat maatregelen zijn genomen en dat we allemaal tot een asbestvrij Vlaanderen willen komen, maar we weten ook allemaal dat er nog heel wat werk aan de winkel is. Vandaar uiteraard het asbestafbouwplan waaraan volop wordt gewerkt.

Minister, u zegt dat overtredingen nooit voor honderd procent uitsluitbaar zijn, en dat is uiteraard zeker en vast zo. Dan kom ik bij het punt van de controles. Ik meen mij te herinneren uit de gedachtewisseling met de heer De Mulder van de OVAM op 21 maart dat hij zelf zei dat de controles momenteel nog te wensen overlaten en dat op die manier sommigen nog altijd onrealistisch lage offertes kunnen indienen door het niet in acht nemen van de regels. U haalt dit opnieuw aan. U gebruikt andere bewoordingen en u spreekt over 'de pakkans', 'het toezicht van de arbeidsinspectie', 'er kan nog meer worden gedaan'. Uiteindelijk zijn dat dezelfde woorden. Uiteraard is dan de vraag op welke manier u er dan voor zult zorgen dat de controles in Vlaanderen zullen verbeteren en dat er betere handhaving kan gebeuren. U hebt ook verwezen naar uw federale collega. Plant u overleg met uw federale collega? Gaat u ons daarvan op de hoogte houden? Dat is heel belangrijk om de toch schrijnende situaties – die inderdaad niet altijd nieuw waren – te laten verdwijnen.

We hebben in de reportage een aantal beelden gezien van asbest dat in gebonden toestand wordt aangeleverd, maar dat men ter plaatse ontbond door het op een brute manier in de container te gooien. Laat ons duidelijk zijn: dat is zeker niet in alle gemeenten het geval, gelukkig maar. De OVAM heeft tijdens de gedachtewisseling uitspraken gedaan en gezegd dat er door hen op containerparken zeker geen grote problemen zijn vastgesteld. De OVAM achtte het wel beter dat asbestmaterialen aan huis zouden worden opgehaald. Minister, zijn er nieuwe pistes waaraan u denkt? U hebt er niet onmiddellijk uitspraken over gedaan, maar ik denk dat het toch wel interessant is om te weten of er nieuwe toekomstgerichte acties zouden zijn.

Minister, u hebt gesproken over een meer structurele aanpak die nodig is en hebt verschillende aspecten aangehaald waaronder een grootschalige communicatiecampagne die u extra wilt doen. Ik ga er dan van uit dat die ook specifiek op particulieren zal zijn gericht om hen opnieuw te sensibiliseren en te begeleiden en hen te duiden op de gevaren van asbest. U hebt gewezen op de helpdesk van de OVAM, maar er is toch nog bijkomende aandacht nodig.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb ook een aantal bijkomende vragen.

U hebt gesproken over de asbestinventaris of de woningpas die een instrument kan zijn om beter om te gaan met die problematiek. Kunt u mij daarvan een stand van zaken geven? Wanneer denkt u daarmee te landen? Er is al een paar keer over gesproken in de commissie, maar nogmaals, het is mijns inziens niet zo evident en gemakkelijk te implementeren maar wel erg belangrijk. Een bijkomende vraag is: welk soort persoon, denkt u, kan zulke inventarissen opmaken? Er is blijkbaar heel wat discussie over. Het is goed dat er discussie over is als we dan tot een beargumenteerd en overwogen besluit kunnen komen.

U hebt ook gesproken over de stand van zaken van de proefprojecten. U hebt een aantal voorbeelden gegeven. Ik vroeg me af of we ook kunnen leren van buitenlandse proefprojecten. Zijn daar goede voorbeelden te halen of lopen we in Vlaanderen eerder voorop?

Collega Vandaele en ikzelf hebben de vraag gesteld over het ontmossen van leien en Eternit-golfplatendaken. Zoiets is natuurlijk prominent zichtbaar in het straatbeeld en iedereen heeft wel eens gezien dat mensen daarmee bezig zijn. Het is iets wat mensen tegen de borst stuit als ze op de hoogte zijn van het feit dat zoiets schadelijk is. Er is natuurlijk niet echt een alternatief voor het ontmossen van asbestleien. Er bestaat geen oplossing voor tenzij ze vervangen. Is er geen mogelijkheid om hiertegen harder op te treden? Collega Vandaele suggereerde

een zwarte lijst of iets anders, want ik stel vast dat bedrijven hardnekkig bezig blijven met reclame te maken voor zulke ontmossingstaken waarmee ze vooral hun eigen werknemers maar ook de omgeving blootstellen aan bepaalde risico's.

Collega Sanctorum en collega De Vroe hebben ook al gezegd dat mensen zich vaak moedeloos voelen en niet goed weten wat ze moeten doen met een situatie thuis of in de buurt. Waar kunnen mensen terecht als ze een calamiteit vaststellen, als ze zien dat hun burendingen aan het doen zijn die niet kunnen of niet mogen? Ik weet wel dat het het beste is om met de burenen een gesprek aan te gaan, maar vaak weten mensen echt niet goed wat ze moeten doen.

Ook als er andere inbreuken zijn of als ze dat denken, zijn mensen moedeloos en weten ze niet waar naartoe. Als ze dan toch de weg vinden om hun beklag te doen, is het werk vaak afgehandeld voor er wordt ingegrepen. Als er een sensibiliseringscampagne komt, moet dit zeker worden meegenomen. Hoe kunnen mensen zelf hun verantwoordelijkheid nemen? Hoe kunnen ze, als er iets gebeurt, zelf aangeven dat het niet door de beugel kan?

Minister, u hebt net gezegd dat scholen belangrijk zijn voor prioritaire projecten. Ik ben op de hoogte van een proefproject waar een inventarisatie gebeurt van 300 scholen. In Vlaanderen zijn er natuurlijk meer dan 3000 scholen, waarvan we mogen aannemen dat ze zelf een inventaris maken. We weten allemaal dat dat niet overal even goed is gebeurd. Als scholen nu vaststellen dat ze toch met een gevaarlijke situatie zitten, waar moeten ze dan naartoe? Of moeten ze wachten tot er echt een plan is om hun probleem structureel aan te pakken? Voor dat wordt aangepakt, weten ze dat iedere blootstelling potentieel gevaar inhoudt. Als een schooldirecteur of een provinciaal ambtenaar of medewerker een probleem vaststelt, waar kan die dan terecht om dat soort dingen aan te pakken?

Minister, ik vraag u dat omdat ik zelf werd gecontacteerd door enkele ouders die meenden dat er in de school van hun kind een probleem was. Ook hier weer wisten ze niet waar naartoe en daardoor is er echt wel moedeloosheid. We moeten er vooral voor zorgen dat de problemen worden aangepakt en dat er geen sfeer komt van betichten en valse beschuldigingen. Het probleem is veel te belangrijk om zaken onder de mat te vegen. Daarvoor is een draagvlak nodig en vooral duidelijke communicatie, en richtlijnen van wat wel en wat niet kan, en waar de mensen naartoe moeten als ze met een probleem worden geconfronteerd.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, we horen dat er inderdaad een en ander in de pijplijn zit. Dat wisten we ook al na de gedachtewisseling die we hier hebben gehad. Het is heel belangrijk dat de bevolking nog beter dan vandaag wordt geïnformeerd, want de mensen hebben natuurlijk ook zelf de taak om na te gaan of ze goed worden behandeld door mensen die hun asbest komen verwijderen. Dan moeten ze wel eerst en vooral zelf goed weten hoe het in elkaar zit, wat asbesthoudend is en wat niet. Er zijn nog altijd stoffen, ik moet maar naar mezelf kijken, soms twijfel ik of er wel of niet asbest in zit... Je moet daar echt wel informatie over hebben. De bevolking informeren is dus zeer goed.

Minister, u hebt het ook gehad over opleidingen en handleidingen voor ambtenaren en ook gemeentelijke ambtenaren. Ook dat is zeer belangrijk. Ja, we komen toch altijd weer uit bij de handhaving. We kunnen doen wat we willen, er zal toch moeten worden gehandhaafd en er zal toch streng moeten worden opgetreden. Dat is echt het sluitstuk van alles wat we wel of niet doen inzake de asbestproblematiek. Dat is des te belangrijker omdat we gesjoemel vaststellen waarvan iedereen weet en wist dat het gebeurt. Het is niet alleen een kwestie van financiële schade toebrengen aan de burger of in de samenleving, het gaat hier ook om gezondheidsrisico's voor de hele samenleving. Als je dit op de schaal

van misdrijven plaatst, dan is dit wel een beetje erger dan een vorm van fraude of wat ook. Dit is iets waarvoor we niet streng genoeg kunnen zijn. Vandaar het belang van de handhaving, als het van mij afhangt.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, een tijdje geleden had ik over deze problematiek een vraag ingediend, maar ze was te laat ingediend om te worden toegevoegd aan de vraag van collega De Vroe en iets te vroeg om te worden toegevoegd aan deze vragen om uitleg. Daarom is ze omgezet in een schriftelijke vraag.

Ik wil er wel een element uitnemen om vandaag te bespreken, temeer omdat het heel actueel is. We weten allemaal dat er nog veel asbest aanwezig is in woningen, scholen, bedrijven en openbare gebouwen en dat die dus ook moet worden verwijderd, liefst in absolute veiligheid. Veilig verwijderen, veilig afvoeren, veilig storten.

Ik ben woonachtig in Sint-Niklaas. In mijn stad is er de laatste maanden bijzonder veel commotie geweest over een asbeststortplaats. Deze morgen werd ik geconfronteerd met twee krantenartikels daarover: "Zes van de zeven grondstalen die de buurtbewoners lieten analyseren, bevatten asbest." en "Overall asbest tot bij de huizen, zelfs vlakbij de woning, is verontrustend. Veel asbest aanwezig, stelt de plaatselijke actiegroep."

Ik ben niet te beroerd om te zeggen dat ik onvoldoende deskundig ben om in te schatten of die berichtgeving correct is. Dat weet ik niet. Ik weet ook niet of de berichtgeving overdreven is, ik weet niet of ze tendentius is. Maar wat ik wel met absolute zekerheid weet, is dat de mensen in de buurt vandaag grote zorgen hebben, en dat het belangrijk is dat wij een correct, duidelijk, wetenschappelijk verantwoord antwoord kunnen geven.

Minister, ik respecteer het als u vandaag niet op alle vragen kunt antwoorden, maar dan verneem ik het wel in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag. Komen er bij deze stortplaats nog asbestvezels vrij? Worden daar alle nodige veiligheidsmaatregelen getroffen? Is er voldoende controle? Zijn er bijkomende initiatieven nodig? Moet er controle gebeuren of moeten er initiatieven uitgaan van de plaatselijke burgemeester? Moet dit gebeuren door de OVAM? Moet dit gebeuren door de Milieumaatschappij? Moet u zelf een coördinerende rol spelen? Dat zijn vele vragen waarmee ik word geconfronteerd. Aan de bezorgde mensen die mij hierover aanspreken, zou ik graag een zo goed mogelijk antwoord kunnen geven.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, dit was een standaard antwoord met uw verwijzing naar het asbestafbouwplan van volgend jaar. Ik twijfel er niet aan dat dat een goed plan kan worden. Meermaals hebt u al verschillende elementen aangekaart die daar een goed plan van kunnen maken, zoals de asbestinventaris bij de Woningpas en nog veel meer mogelijke maatregelen. Dat plan zal volgend jaar klaar zijn, maar voor het wordt uitgerold, zal er wat tijd overgaan, en waarschijnlijk zal dat in verschillende stappen gebeuren. Ongetwijfeld vergt dat heel wat middelen, en die zullen niet meteen beschikbaar zijn. De vraag is of de situatie vandaag ernstig genoeg is om toch maatregelen te treffen, onder andere over de handhaving. Daarop moeten we allemaal 'ja' antwoorden. Het is ernstig genoeg om meer actie te ondernemen dan wat er vandaag al gebeurt.

Minister, ik heb de indruk dat u dat erkent, maar u verwijst ook naar andere instanties zoals de Arbeidsinspectie of lokale besturen, die ook wel een taak van toezicht hebben. Ik verwacht toch wel iets meer. Ik hoop dat u iets meer

onderneemt dan gewoon te verwijzen naar hun verantwoordelijkheid in afwachting van het asbestafbouwplan. Kunnen er tussentijds al een aantal maatregelen worden getroffen? Welke zijn dat en tegen wanneer plant u die extra maatregelen?

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik wil me graag aansluiten bij de gestelde vragen en ook in opvolging van de hoorzitting die we met de mensen van de OVAM hebben gehad. We hebben daar een heel boeiende gedachtewisseling over gehad en inzage gekregen in alle stappen en maatregelen die worden genomen, met een doorkijk naar hoe we hier beleidsmatig verder aan kunnen werken, gebaseerd op een aantal praktijkprojecten. Het is belangrijk om te zien hoe mensen daarop reageren en op welke manier we effectief het verschil kunnen maken op het terrein. Ik ben dan ook benieuwd naar die proefprojecten en of daar al conclusies uit kunnen worden getrokken.

Tijdens de hoorzitting hebben we aangestipt dat sensibilisering belangrijk blijft en ook een opdracht blijft voor iedereen. Mensen moeten weten waarnaartoe. Als we dit algemeen sensibiliseren, vinden mensen ook wel de weg naar hoe ze dit kunnen aanpakken. Twee elementen zijn cruciaal in dit sensibiliserend verhaal. Een: hoe herken je het en waar kun je terecht bij twijfel? Er bestaan labo's die dit kunnen vaststellen. Mensen vinden die weg wel. Twee: als je ermee wordt geconfronteerd, hoe kun je dan voor jezelf verzekeren dat er een goede afvoer van het asbest gebeurt? Hierin is het attest voor de burgers een belangrijk instrument. Je kunt een bewijsstuk vragen van erkenning. Het is belangrijk om dit nog bekender te maken bij de mensen. Het is natuurlijk een collectieve verantwoordelijkheid om dat op een goede manier te doen. Je kunt niet naast elke afvoer iemand zetten. Mensen moeten naar dat attest vragen. Dat is een collectieve verantwoordelijkheid.

Minister, er blijken grote prijsverschillen te zijn tussen erkende afvoerders van asbest, als je vraagt naar een bewijs van erkenning en attesten. In welke mate moeten we hierover bezorgd zijn? Kan er geen benchmark gebeuren zodat burgers een beter zicht krijgen op de gigantische budgetten? Ik heb dit al gevraagd aan de OVAM. De OVAM gaf toen aan dat ze dit niet hadden vastgesteld in de proefprojecten. Uit de praktijk buiten deze proefprojecten weet ik dat dat wel zo is. Ik vraag me dan ook af of de OVAM die grote prijsverschillen tussen erkende afvoerders mee kan onderzoeken. Zijn er proefprojecten of praktijkervaringen om uit te maken of thuisophalingen realistisch en haalbaar zijn, en hoe die kunnen worden georganiseerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, er is het asbestafbouwplan, maar ondertussen zitten we niet stil. Het is niet zo dat we niets doen en wachten tot dat plan volgend jaar volledig is uitgerold, integendeel. Ik heb daarnet alle initiatieven die nu al worden genomen, uitvoerig overlopen. Ik denk aan het extra budget dat is vrijgemaakt, de screening die is gebeurd in scholen, de proefprojecten, de bijkomende vragen die we detecteren. Ik heb alles uitvoerig opgesomd van wat nu al bijkomend wordt ondernomen in het kader van het asbestafbouwplan dat volgend jaar moet worden gefinaliseerd.

Als je zo'n asbestafbouwplan opmaakt, moet je niet wachten tot het er volledig is om al te starten. Er lopen al initiatieven en er volgen er nog meer, maar we moeten er ons van bewust zijn dat er op het terrein twee knelpunten zijn. Dat zijn twee 'm'en', dat zijn de mensen en dat zijn de middelen. De middelen, dat spreekt voor zich. We hebben bijkomend 7,5 miljoen euro vrijgemaakt. Als we alles direct willen oplossen, hebben we miljoenen nodig. Dat is op dit moment een van de knelpunten.

Mocht dit alleen het probleem zijn, zou je dit misschien nog ergens kunnen oplossen en er de volledige prioriteit aan geven, maar het tweede knelpunt zijn

de mensen. Niet de mensen van de overheid, maar wie het in de praktijk kan uitvoeren. Tijdens de hoorzitting met de OVAM is dat uitvoerig toegelicht. Je kunt plots al die miljoenen vrijmaken om dit op het terrein op korte termijn allemaal op te lossen, maar je moet de geschoolde mensen, de aannemers en de capaciteit hebben om het te doen. Dat is ook een knelpunt, en daarom moet het asbestafbouwplan over meerdere jaren gespreid zijn. Het zal alleen op die manier kunnen verlopen.

We halen ook heel veel inspiratie uit het buitenland. De OVAM is in contact met Nederland en Duitsland, die daar vlot mee bezig zijn, en leert uit hun ervaringen. Nederland was iets meer ambitieus en vooruitstrevend dan Vlaanderen. Het wilde sneller tot een asbestveilig Nederland komen, maar blijkbaar wordt die timing nu waarschijnlijk niet gehaald. Misschien zullen ze wat moeten schuiven in de tijd en er wat meer nemen. Daaruit leren we om dit zo realistisch mogelijk op te maken.

Via de federale arbeidsinspectie is er al contact geweest over dit dossier met de federale minister, die trouwens van plan is een rondetafelconferentie met de sector te organiseren. Dat is op vraag van de sector zelf om dit gezamenlijk aan te pakken. De controle die op het terrein wordt uitgevoerd inzake milieuregeling, gebeurt op twee aspecten. Het gebeurt vooral op gemeentelijk niveau, bijvoorbeeld over de klachten inzake vervuiling van bodem en lucht door het onzorgvuldig omgaan met asbest. Vaak gebeurt dat op een stugge manier, dat moeten we erkennen. Daarom geeft de OVAM bijkomende opleidingen en maakt het de lokale diensten voldoende bewust en attent voor het probleem, zodat de handhaving voldoende kan gebeuren.

De stortplaatsen worden heel zorgvuldig opgevolgd door de Vlaamse Milieuinspectie. Specifiek op het stort in Sint-Niklaas zijn er controles gebeurd op het terrein, en die hebben geen acuut gevaar aangetoond. De diensten van de Milieuinspectie zijn daar formeel in. Omdat ik weet dat dit op dit moment enorm leeft, heb ik gisteren een bijkomende opdracht gegeven aan de Milieuinspectie om opnieuw ter plaatse te gaan en te kijken of er geen problemen zijn en op die manier de bezorgdheid bij de bevolking weg te nemen, zodat daarover duidelijkheid kan worden gecreëerd.

De ophaling naar de containerparken dan, en de veilige manier om dat huis aan huis te doen. Tijdens de proefprojecten is het ons duidelijk geworden – daarvoor zijn ze ook interessant – dat voor kleine verwijderingen de mensen het meest gebaat zijn bij een veilige ophaling aan huis. In de volgende fase van de proefprojecten in het kader van het asbestveilig maken van Vlaanderen, zullen we daarmee starten. Dat moet natuurlijk intercommunaal gebeuren, maar de OVAM kan natuurlijk enkele goede praktijken aanleveren. We kunnen van elkaar leren via proefprojecten.

Als we dat collectief organiseren in een bepaalde gemeente of intergemeentelijk, is dat het ideale moment om mensen bewust te maken van wat asbest is en hoe het eruit ziet. Zo kom ik weer bij de bezorgdheid die hier werd geformuleerd dat het misschien nog te weinig bekend is bij mensen die zelf aan de slag gaan. Daaraan kunnen we een groot infomoment koppelen: over een paar weken komen we uw asbest op een veilige manier en laagdrempelig ophalen aan huis, dit is asbest, daar en daar zit het, en op deze manier kun je het zelf veilig verwijderen. Zo kunnen we daar een grootschalige campagne aan koppelen.

Het is de bedoeling om de asbestinventaris te koppelen aan de Woningpas. Dat ligt op de tafel van de Vlaamse Regering en is vervat in VLAREMA en wordt op dit moment besproken door de kabinetten. Ik heb begrepen dat er bij sommigen nog wat drempelvrees is om dit op te nemen. Ik ben een groot believer om dit te doen, en het is heel belangrijk om op deze manier de asbestinventaris ingang te

doen vinden in Vlaanderen. Het kader kan dus relatief snel ontstaan, en zo kan de uitrol in Vlaanderen snel gebeuren.

Ik heb al verwezen naar de informatiemogelijkheden die wij hebben, zoals de website en de opleidingen. Misschien moeten we eens nagaan of we nog meer kunnen doen in een andere context. Ik denk aan cursussen die worden georganiseerd door sociaal-culturele verenigingen over hoe ik zelf zonnepanelen kan installeren. Dat zijn altijd grote successen. Op dezelfde manier zou je opleidingen kunnen organiseren over hoe ik asbest herken bij mij thuis. Misschien kunnen we daarvoor samen met het middenveld nog meer animo creëren.

Wat de benchmark betreft, kan men heel veel vinden op www.asbestinfo.be, maar het lijkt me een goed idee om daar nog meer richtmogelijkheden op te nemen. Ik zal dat meedelen aan de OVAM.

Waar kunnen mensen terecht wanneer ze iets zien, wanneer er vragen zijn, ook in scholen? Men kan terecht bij de OVAM, maar wanneer zich acute zaken voordoen, kan men ook terecht bij de lokale toezichthouder, namelijk het gemeentebestuur. Er is ook een protocol afgesloten, specifiek voor de scholen, met beide koepels zodat zij ook niet aan hun lot worden overgelaten. Bij de koepels is voldoende expertise aanwezig. Er kan dan doorstroming plaatsvinden richting de OVAM indien zich op het terrein acute problemen zouden voordoen. Er is voorzien in 7,5 miljoen euro om die acute situaties op te volgen.

Elke school heeft een preventieadviseur die weet hoe de problemen moeten worden gedetecteerd en opgevolgd.

We mogen deze problematiek niet loslaten. We moeten die verder aanpakken en onder de aandacht blijven brengen. Alleen op die manier kunnen we Vlaanderen asbestveilig maken.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw bijkomende antwoord. De twee belangrijkste zaken zijn de scholing van de verwijderaars, deskundigen, containerparkuitbaters enzovoort, en de controle. Wat de controle betreft, bent u ingegaan op de vraag die ik u heb gesteld om in overleg te gaan met de federale collega. U hebt gezegd dat het overleg is opgestart en dat het resultaat is dat er een rondetafel is opgestart met de sector. Uiteraard zijn we heel benieuwd wat de timing en de inhoud daarvan betreft. We zullen dat verder opvolgen met de nodige schriftelijke vragen. Die controle en die handhaving zijn immers zeer belangrijk.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor de volledige antwoorden op mijn vragen. Eén vraag hebt u niet beantwoord, maar ik neem aan dat u niet elke vraag paraat kunt beantwoorden. Ik zal ze nog even herhalen. Het ontmossen van daken lijkt misschien een bagatel, maar het gebeurt massaal in Vlaanderen. Er zijn een aantal recidiverende bedrijven die daar tegen beter weten in en ondanks aanmaningen mee blijven doorgaan. Ik denk dat we de slechte jongens er echt uit moeten halen en daar initiatieven voor moeten nemen. Op die manier krijgen we een draagvlak, ook voor de bedrijven die het wel goed menen en die daar op de juiste manier mee omgaan.

Ik ben vragende partij voor het opdrijven van de sensibilisering. Wanneer mensen asbest beter gaan herkennen, zullen ze ook meer willen doen om ervan af te geraken en zullen ze meer wijzen op zaken die gebeuren en die niet oké zijn. We moeten dus zowel sensibiliseren als maatregelen nemen om de zaken aan te pakken. Zo niet, krijgen we een onevenwicht, wat ongezond is.

Ik hoop dat we samen stappen vooruit kunnen zetten. Het probleem is groot, groter dan velen hadden gedacht, maar niets doen is natuurlijk geen optie. Ik zal daar wellicht nog een aantal opvolgvragen over stellen omdat het probleem na de vragen van vandaag wellicht niet van de baan is.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik denk dat alles gezegd is.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vrijwaring van de landbouwbestemming van gronden na de vernietiging van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Linkerscheldeoever door de Raad van State – 2168 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Op 12 mei 2017 vernietigde de Raad van State het deel over de Linkerscheldeoever van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor de uitbreiding van de haven van Antwerpen. Daarmee wordt gedeeltelijk het negatief advies gevolgd van de auditeur.

Die gedeeltelijke vernietiging van het GRUP Zeehavengebied Antwerpen betekent dat de in te richten natuurgebieden opnieuw de agrarische bestemming krijgen en dat de onteigeningsplannen in deze gebieden niet meer bestaan. Een deel van de verworven terreinen is echter nu al ingericht als natuur, wat onomkeerbaar is. Het is wellicht wenselijk en ook realistisch om die terreinen dan te behouden als compensatienatuur gekoppeld aan havenontwikkeling. De nog niet verworven of nog niet voor natuur ingerichte terreinen blijven dan beschikbaar voor de landbouw. De aan de gang zijnde inrichtingswerken tot creatie van natuur moeten worden gestaakt, uiteraard voor zover dat de veiligheid van het gebied niet in het gevaar brengt.

Het is wenselijk dat er snel duidelijkheid komt over de verdere afhandeling en over de langeretermijnvisie naar zowel landbouw als natuurinrichting.

Minister, hoe zult u het landbouwgebruik bestendigen op de gronden die al zijn verworven door de Vlaamse overheid maar die nog niet zijn ingericht als natuurgebied? Hoe zal de vrije teeltkeuze gegarandeerd blijven?

Naast de gronden die al verworven zijn, zijn ook afspraken gemaakt over de minnelijke verwerving van andere terreinen. Zullen die afspraken worden nagekomen? Blijft het flankerend en sociaal begeleidingsplan bestaan?

Hoe ziet u de mogelijkheden tot gebruik van de gronden die nu opnieuw de bestemming landbouw gekregen hebben?

Als de gronden in het gebied niet onmiddellijk worden benut door de landbouw, kan er spontane natuurontwikkeling volgen. Zullen ze desgevallend beschouwd worden als natuurcompensatie? Hoe wil men vermijden dat door zulke ontwikkelingen dubbele natuurcompensaties ontstaan? Het verleden heeft ons geleerd dat dit eerder al is gebeurd.

Hoe zal de Vlaamse Regering ervoor zorgen dat het maatschappelijk meest haalbare alternatief en de bijbehorende fasering overeind blijft als uiterste grens voor de grondinname ten nadele van de landbouw?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het arrest van de Raad van State van 12 mei 2017 heeft het GRUP Afbakening Zeehavengebied Antwerpen gedeeltelijk vernietigd. Het gaat over grote delen van de Linkerscheldeoever. Dat betekent dat we opnieuw naar de bestemming gaan op het gewestplan en dat een aantal gebieden opnieuw bestemd zijn voor landbouw.

Intussen heeft de Vlaamse overheid heel wat van deze gronden verworven, maar nog niet ingericht als natuurgebied. Door de toekenning van jaarpachten, wat een vrije teeltkeuze inhoudt, kunnen de verworven gronden voorlopig in landbouwgebruik blijven.

Mijn diensten onderzoeken of we in een beperkt deel kosteloos gebruik zouden toelaten om beperkingen inzake teeltkeuze te kunnen opleggen. Zo overwegen we of we in Doelpolder moeten aansturen op teelten die de bruine kiekendief ten goede komen om op die manier onze engagementen van het soortenbeschermingsprogramma voor de bruine kiekendief na te komen.

Het complexe project 'Realisatie extra containerbehandelingscapaciteit haven van Antwerpen' zit momenteel in de onderzoeksfase. Voor de verdere havenontwikkeling zijn gebieden nodig als natuurcompensatie, mogelijk voor het complex project maar ook voor andere havenprojecten. De flankerende landbouwmaatregelen blijven bijgevolg erg relevant in functie van minnelijke verwervingen.

Zolang de betrokken financierende partijen dat wensen, blijft de overeenkomst over de Grondenbank en het flankerend beleid voor landbouwers, bewoners en bedrijven bestaan. De Grondenbank blijft ook bestaan. Ook het sociaal begeleidingsplan kan best blijven lopen. Zo kunnen we de gesprekken met alle betrokken actoren die al gestart waren voor de vernietiging van het GRUP, voortzetten en kunnen we, indien nodig, verder onderhandelen.

Wat uw vraag betreft over het onderscheid naargelang het gebied in kwestie, heb ik daarnet gezegd dat dat gebruik mogelijk is. Enkel in Prosperpolder Zuid waren op het moment van de vernietiging van het GRUP de inrichtingswerken al begonnen. Momenteel laat ik onderzoeken of we dit gebied onder bepaalde voorwaarden in tijdelijk landbouwgebruik kunnen geven en intussen de procedure kunnen starten om het gebied aan te duiden als natuurcompensatie, bijvoorbeeld voor het havenproject Verrebroekdok fase 3.

Ik begrijp uw bezorgdheid. Ik laat het preventief natuurbeheer, de inrichting en het onderhoud van de gronden die gewenst zijn in de fase tot aan de effectieve inrichting ervan als natuurgebied onderzoeken. Tegelijkertijd wil ik opmerken dat, met uitzondering van Prosperpolder Zuid, alle gronden momenteel in landbouwgebruik zijn en voorlopig blijven. Voor Prosperpolder Zuid overwegen we onder bepaalde voorwaarden een tijdelijk landbouwgebruik. Deze voorwaarden moeten nog verder uitgewerkt worden.

Na de schorsing heeft de Vlaamse Regering proactief de mogelijke alternatieve procedures voor het Saeftinghedossier besproken. Daaruit volgde in 2016 de startbeslissing over de opstart van het complex project 'Realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen'. De Vlaamse Regering beoogt via dit project de realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit om de verwachte groei tot 2030 te kunnen accommoderen. De ontwikkeling van industriële en logistieke gronden en de multimodale ontsluiting tot aan het hoofdnet worden mee bekeken.

De procedure van de complexe projecten is bij uitstek een geïntegreerd planproces, en dus wordt ook de integratie van de natuurproblematiek meegenomen.

Daarnaast is er de uitvoering van het actieprogramma voor de ontwikkeling van het havengebied Antwerpen. De diensten van de Vlaamse overheid zitten in het Centraal Netwerk regelmatig samen met alle voor dit dossier relevante overheden en sectororganisaties. Via deze contacten vang ik op dat vele partners willen vasthouden aan de evenwichten. Bedrijven in de haven willen zekerheid en ruimte om te groeien, de landbouwsector wil vermijden dat het nog meer gronden moet opgeven en de natuursector wil dat het voorziene natuurareaal niet inkrimpt.

Samen met de minister bevoegd voor de haven, Ben Weyts, bespreek ik nu de mogelijke pistes voor de verdere ontwikkeling van de zeehaven en haar omgeving. We zoeken naar een snelle, efficiënte, rechtszekere en goed onderbouwde oplossing. Zodra we een voorstel van aanpak hebben, zullen we dat voorleggen aan de Vlaamse Regering, en het hier verder kunnen bespreken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik begrijp dat het landbouwgebruik zo veel mogelijk zal kunnen worden bestendigd, maar dat u vandaag de vrije teeltkeuze niet volledig kunt garanderen. Ik wil daarbij opmerken dat de exploitatie op een bedrijf mee wordt geïnspireerd door het soort bedrijf dat men heeft, door de eventueel aanwezige veestapel en door het aanwezige machinepark voor zover de werkzaamheden niet gebeuren door loonwerk.

Ik heb ook begrepen dat het flankerend sociaal begeleidingsplan en de Grondenbank worden bestendigd in dat gebied en op dit moment.

Wat Prosperpolder Zuid betreft, het meest gevoelige gebied in de regio, wordt er tijdelijk landbouwgebruik onderzocht. U hebt begrepen dat ik daar in mijn vraag sterk op aandrang.

Het meest fundamentele is natuurlijk dat er geen dubbele natuurcompensaties gebeuren. Ik begrijp dat u die bezorgdheid volledig deelt en dat u alles zult doen om dat te vermijden.

Wat mijn laatste vraag betreft, blijft de zorg voor het maatschappelijk meest haalbare alternatief overeind, evenals de uiterste grens voor grondinname ten nadele van landbouw.

Indien ik u verkeerd zou hebben begrepen, dan hoor ik dat graag.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, de heer Vanderjeugd heeft hierover recent nog een schriftelijke vraag gesteld waaruit bleek dat onder meer in Vlaams-Brabant door een vernietigingsarrest van de Raad van State uit 2016, waarbij een GRUP uit 2014 werd vernietigd, natuur opnieuw werd omgezet in landbouwgebied. Het ging in dit geval over het GRUP Heverleebos en Meerdaalwoud. Dat betekent dat 23 hectare natuurgebied opnieuw landbouwgebied werd. Specifiek op vraag van de heer Vanderjeugd zou ik u willen vragen of de landbouwactiviteiten daar al zijn hervat en wat het tijdsbestek is. In deze casus ging het over een arrest van mei 2017, in de casus uit de schriftelijke vraag bleek het om een arrest uit 2016 te gaan. Is er al duidelijkheid over de landbouwactiviteiten op die site? Welk traject werd daar specifiek doorlopen?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Onze fractie heeft in het verleden al meermaals vragen gesteld over hoe het probleem van de natuurcompensaties voor die

noodzakelijke havenuitbreiding kan worden aangepakt. Naar mijn mening was al snel duidelijk dat het mechanisme van de proactieve natuurontwikkeling op Europees vlak niet zou kunnen standhouden. Minister, uiteindelijk bent u ook samen met de collega's van de Vlaamse Regering voor een nieuwe start gegaan met de opstart van de procedure complexe projecten. Maar het is niet door die procedure te hanteren of door zich te beroepen op het decreet Complexe Projecten dat men die Europese regels opzij kan schuiven. Dat zal u uiteraard voldoende bekend zijn.

Ik wil even verwijzen naar de heer Ceyskens, die er in oktober in deze commissie terecht op heeft gewezen dat het decreet Complexe Projecten enkel dient om dossiers die op een of andere manier vastzitten, weer vlot te krijgen, en op zich dus niet zaligmakend is als oplossing voor alle problemen. Om die reden wil ik twee vragen stellen, minister.

Een belangrijke principiële, maar hopelijk retorische vraag is of u nog achter de visie staat uit het strategisch plan voor die havenuitbreiding, het actieprogramma en de afspraken over verwerving, inrichting en beheer. U hebt daar al deels op geantwoord, maar die herbevestiging van het standpunt dat u echt wel achter dat strategisch plan voor de havenuitbreiding staat, is heel belangrijk.

U zegt dat de integratie van natuurontwikkeling wordt meegenomen in het nieuwe traject complexe projecten, maar dat blijft natuurlijk nog redelijk vaag. De vraag is dan ook heel concreet hoe u het probleem van die natuurcompensatie zult oplossen indien opnieuw wordt gekozen voor het gekozen alternatief. Ik neem aan dat uw diensten of uw administratie achter de schermen volop bezig zijn om geen jaren te verliezen. Kunt u toelichting geven bij de verschillende stappen die daar al voorbereidend zijn gezet?

Daarbij wil ik nog een aantal cijfers in herinnering brengen. De haven van Antwerpen zorgt voor 150.000 jobs, direct en indirect. Maar liefst 6,5 procent van de werkende Vlamingen heeft een job dankzij de haven van Antwerpen, en ook voor de toekomstige kansen is het wel degelijk heel belangrijk dat die havenontwikkeling er komt. En dan nog een zinnetje dat u misschien zal verbazen uit mijn mond: natuurontwikkeling en havenuitbreiding gaan in dezen hand in hand. Ik begrijp uw bezorgdheid, mijnheer De Meyer, maar u moet ook onze bezorgdheid begrijpen dat die Europese regels moeten worden nageleefd. Dat is de enige manier om onze geliefde haven te laten groeien. Minister, we rekenen dan ook op u om achter de schermen al het voorbereidende werk te doen om ook die natuurcompensaties op een correcte manier te realiseren. Wij hopen ook dat er heel spoedig een doorbraak komt in het verhaal van het complex project in het najaar.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Meyer, ik denk dat u de zaken correct hebt samengevat.

Mevrouw Peeters, of de landbouw in het Heverleebos en het Meerdaalwoud al hervat is, moet ik nagaan. Ik heb dit niet als parate kennis in het hoofd. Ik zal dit meegeven aan het secretariaat.

Collega De Ridder, ik denk dat ik daarnet heb aangegeven dat de visie overeind blijft en dat ze collectief door de Vlaamse Regering is onderschreven. U weet dat voor dit complex project op dit moment alle alternatieven worden onderzocht. Ik ga daar uiteraard niet op vooruitlopen. Ik denk dat dat niet wijs en niet slim zou zijn en dat we de procedure moeten laten lopen. Het is in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen dat we een en ander moeten realiseren. Dat vraagt inderdaad dat bepaalde procedures moeten worden doorlopen. Jammer genoeg is het ook niet de eerste keer dat het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt vernietigd. Dat was ook al zo in de vorige legislatuur, zoals u maar al te goed weet, collega De Ridder. We doen er alles aan, samen met de Vlaamse Regering, om zo goed mogelijk te remediëren.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik dank u voor uw reactie.

Aan de collega zou ik toch nog willen zeggen dat niemand hier moet worden overtuigd van het belang van de Antwerpse haven voor tewerkstelling in de regio. Europese regelgeving moet evident worden nageleefd, maar we weten ook dat sommige elementen vatbaar zijn voor interpretatie. Tenslotte weten we allemaal dat het verleden van de Antwerpse haven vooral in Antwerpen ligt en de toekomst op de Linkerscheldeoever. Het is dus vrij evident dat er ook in het Waasland bepaalde bezorgdheden aanwezig zijn die we graag hier in de commissie formuleren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over hoogbouw en compacter wonen – 2179 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, in een artikel van De Standaard van 16 mei 2017 lezen we dat meer dan de helft van de ontwikkelaars en investeerders beweert dat de steden en gemeenten niet mee zijn in wat experts als de toekomst van het bouwen beschouwen. Dat zou moeten blijken uit een bevraging van de Beroepsvereniging van de Vastgoedsector (BVS).

Volgens deze beroepsvereniging zijn de lokale besturen er niet happig op om vergunningen te geven aan projecten met compactere en hogere woningbouw. Nochtans bepaalt het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat op alle niveaus het ruimtelijk beleid op bepaalde goed gelegen locaties moet durven te kiezen voor hoogbouw om zo de druk op de open ruimte weg te nemen. Ik citeer uit het witboek: "De realisatie van innovatieve woonvormen zorgt ervoor dat mensen aangepast kunnen blijven wonen en dat grote woningen terug beschikbaar komen voor een meer optimale bezetting."

De gedelegeerd bestuurder van de BVS staat achter het plan om geen natuur meer aan te snijden voor bebouwing en om te verdichten in de kernen van steden en gemeenten. Maar dan moeten, zo beweert men, dezelfde steden en gemeenten natuurlijk wel durven mee te gaan in vooruitstrevende projecten.

Minister, toen ik deze vraag heb ingediend, had ik nog geen kennis van het verslag van de beleidsaflaats. Toevallig heb ik dat gisteren wel gekregen omdat ik aanwezig was op het beleidsaflaats van de provincie Limburg. Ik lees erin dat steden en gemeenten niet zozeer niet durven of kunnen, maar wel duidelijk vragen naar handvatten en beleidskaders. Enerzijds is er nog altijd het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, met de 60/40 procentregeling en de regeling rond 15 en 25 wooneenheden voor respectievelijk het buitengebied en het stedelijk gebied. Anderzijds is er het witboek met de principes van het ruimtelijk rendement dat men wil bereiken via intensivering en verweving en hergebruik.

Soms is het dus wat tegenstrijdig en is de kritiek die men uit tegenover een aantal lokale besturen, niet altijd even terecht omdat men daar vaak te maken heeft met die tweestrijd.

Minister, bent u ervan op de hoogte dat de steden en gemeenten momenteel eerder een afwachtende houding zouden aannemen tegenover hoogbouw en andere innovatieve projecten zoals kangoeroewoningen? Zo ja, wat is uw standpunt hierover?

Hoe houdt u de vinger aan de pols over welke trends sinds de goedkeuring van het witboek BRV zich te velde wel of juist niet aan het doorzetten zijn? Welke instrumenten zet u daarop in? Hebt u instrumenten, behalve externe studies, om beleidsevaluaties te doen?

Op welke termijn plant u de eerste actieprogramma's? Ik verwijs dan naar de beleidsaantia, waar specifiek werd gevraagd naar de handvatten en de beleidskaders. Ik kan ook verwijzen naar een van de tien gebiedsgerichte werkgroepen waarin specifiek werd ingezet op hoogbouw. Het gaat over de gebiedsgerichte werkgroep Oostkust, die zelf aangaf dat er nood was aan het beleidskader voor hoogbouw.

Een gelijktijdige realisatie van een hoge leefkwaliteit is essentieel. Hoe kunt u garanderen dat dit wordt opgenomen in de verdere regelgeving zoals ze in het BRV is gepland?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Peeters, de aanleiding van uw vraag is een bevraging van de beroepsvereniging van de vastgoedsector bij de ontwikkelaars en investeerders. Hun bevindingen hebt u toegelicht. U zegt zelf dat mijn diensten beleidsaantia organiseren met de bedoeling om input te verzamelen voor de verdere uitwerking van de zes beleidskaders die de realisatiegerichtheid en doorwerking in de lokale praktijk beogen en bewerkstelligen. De lokale atriundeelnemers gaven op dat moment alvast blijk van ambitie om met de nieuwe beleidsprincipes aan de slag te gaan. Sommigen waren er reeds ten gronde mee bezig; anderen nog in mindere mate, maar ze zijn nog op zoek naar goede praktijkvoorbeelden.

Zo bleek ook dat er van het definitieve BRV wordt verwacht dat het concrete richtlijnen bevat die het kader aangeven waarbinnen gewerkt kan worden. Dat is wat we aan het doen zijn: werken aan die beleidsambities, aan afgestemde regelgeving en een goed instrumentarium. Het inzetten op begeleiding en het faciliteren van kennisuitwisseling vormen belangrijke speerpunten om de lokale besturen op weg te helpen.

Mijn standpunt over hoogbouw, compacte woningbouw, kangoeroewoningen, innovatieve woonvormen is u bekend. Ik ben voorstander van die innovatieve woonvormen omdat ik denk dat we niet anders kunnen en omdat het de toekomst is als we de open ruimte veilig willen stellen. Dit staat in het witboek BRV dat de Vlaamse Regering heeft goedgekeurd.

De beleidskaders in opbouw bevatten diverse acties die momenteel in ontwikkeling en in voorbereiding zijn. Verschillende sporen worden daarbij gevolgd, gaande van een instrumentengids, een webtool met gevisualiseerde voorbeelden en good practices, pilootprojecten waaruit lokale besturen kunnen leren, beleidsaantia, kennisuitwisseling over vastgoedtransacties, meerwaardecreatie, leerplatform voor kennisuitwisseling over de instrumentele inzet in typeopgaven voor gebieden, maar ook het aansturen op het verantwoord loslaten van gewoonteregels. Goede praktijkvoorbeelden zijn in dezen de beste spraakmakers.

Het BRV vormt samen met de introductie van het systeem van de beleidsplanning een basis voor een dynamisch ontwikkelingsbeleid. De evoluerende set beleidskaders binnen het BRV moet ons toelaten flexibel in te spelen op nieuwe trends en maatschappelijke veranderingen. In het witboek BRV werken we ook aan een monitoring.

Na het verschijnen van het witboek is men gestart met de opmaak van een 'ruimterapport'. Beide oefeningen kunnen dienen als opstap naar een structurele monitoring. Het zal vooral zaak zijn om aan de hand van kernindicatoren op

regelmatige basis vast te stellen of het pakket aan beleidsacties in voldoende mate effect heeft op het terrein.

Er zijn natuurlijk ook nog andere initiatieven. Ik heb verwezen naar de beleidskaders in het witboek BRV, maar er is ook een consultatie bezig met de lokale besturen en de Vlaamse adviesraden. Er is ook een partnerforum georganiseerd. Er is ook een begeleidingsgroep met honderd vertegenwoordigers van lokale besturen en andere overheidsdiensten en het middenveld. En dan is er nog het provinciaal beleidsatrium.

Het verhogen van het ruimtelijk rendement kan inderdaad niet los worden gezien van de kwaliteit van onze leefomgeving. Die strategische doelstelling heb ik ook laten opnemen zodat onze ruimte in 2050 beschikt over een gevarieerd palet van leefomgevingen. De realisatie van ruimtelijke ontwikkelingsprojecten zal moeten gebeuren door het toepassen van een set kernkwaliteiten: groen en voorzieningen, verkeersveiligheid en de gezondheid van mensen en rekening houden met lokale karakteristieken zoals het landschap. Op pagina 89 van het witboek staat: "Verdichting mag geen verlies aan leefkwaliteit tot gevolg hebben." Het staat er dus letterlijk in.

De operationele aanpak zet vooral in op betrokkenheid van bewoners en gebruikers bij projectontwikkeling, zodat de kernkwaliteiten zullen kunnen worden gebruikt.

Ik wil ook verwezen naar het ontwerp voor aanpassing van de codex waarin nu al heel concrete instrumenten staan om de lokale besturen te helpen. Als het in het parlement kan worden goedgekeurd, dan zijn er een aantal tools beschikbaar zoals bijvoorbeeld voor zorgwonen, waar lokale besturen onmiddellijk mee aan de slag kunnen gaan.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik denk dat we – hopelijk toch – heel veel mogen verwachten van de handvatten of van de instrumenten die straks zullen worden aangereikt. Ik lees ook in het verslag van het beleidsatrium van maart 2017 waar 170 lokale deelnemers aanwezig waren, dat de leidinggevende ambtenaar of politici wel een aantal maatregelen willen nemen, maar vaak botsen op het RSV met de vastgelegde principes die nog altijd van toepassing zijn en die vaak niet overeenstemmen met wat in het witboek staat en straks ook in de beleidskaders moet worden opgenomen. Vandaar dat op die atria ook werd gezegd dat men veel verwacht van die overkoepelende criteria die straks worden gegeven.

Minister, ik weet niet of u er zelf al zicht op hebt wanneer die beleidskaders er zouden zijn. U hebt daarvoor verwezen naar de lokale atria, maar er zijn ook nog de provinciale beleidsatria en het partnerforum. Ik weet niet of de verslagen daarvan al beschikbaar zijn en of we die eventueel zouden kunnen krijgen. Ik neem aan dat daarin toch wel iets meer informatie staat over de concrete beleidskaders zoals we die straks mogen verwachten.

Minister, kunt u zelf al aangeven waar er eventueel via gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen al voorbeelden zijn waarbij wordt ingezet op een meer regel-luw principe? Ik denk dat ik daarvoor kan verwijzen naar voorgaande vragen die in de commissie zijn gesteld. Ook specifiek over hoogbouw heb ik ruim een jaar geleden nog een vraag gesteld. Kunt u dus voorbeelden geven die gerealiseerd zijn via ruimtelijke uitvoeringsplannen op gewestelijk niveau?

In het begin van uw antwoord wees u er al op dat er goede voorbeelden zijn die als principe kunnen worden gehanteerd. Misschien zijn er ook specifieke cases op

het Vlaamse niveau waarnaar lokale besturen kunnen verwijzen. De kritiek dat lokale besturen het niet willen, is niet terecht. Heel vaak botsen ze op de bestaande principes in het RSV, en heel veel besturen vragen dan ook om een overkoepelend criterium aangereikt te krijgen zodat ze kunnen meestappen met de trend die echt inzet op ruimtelijk rendement.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, BRV, schuift inderdaad terecht het principe naar voren van een verhoging van het ruimtelijk rendement. Daar staan we helemaal achter, maar, collega Peeters, het is een dubbele beweging. Aan de ene kant moeten we inbreiden, het ruimtelijk rendement verhogen en op sommige plaatsen kan dat ook betekenen hoger bouwen. Aan de andere kant moeten we dan natuurlijk op andere plaatsen de open ruimte bewaren en minder aansnijden. Die twee elementen zijn bijzonder belangrijk, en dat is het evenwicht in het BRV. We kunnen dus niet het ene wel en het andere niet doen: het moet samen in een dubbele beweging. Voor ons is het geen probleem om nieuwe bouwmethoden, woonvormen, vormen van verdichting mogelijk te maken en procedures en regelgeving waar nodig te versoepelen. Tegelijk moet dan ook wel de open ruimte maximaal worden gevrijwaard, voor water, voor bos, voor landbouw. En we moeten stoppen met niet-kerngerichte ontwikkelingen. Hoger bouwen kan volgens mij ook niet overal. We moeten gemeenten wat ruimte laten, want in bepaalde dorpskernen is 'appartementering' niet per se wenselijk en misschien zelfs in tegenspraak met bepaalde visies van het BRV.

Nog één extra vraagje, minister. Is er in dit hele verhaal, dat niet eenvoudig is – dat weten we – geen behoefte aan een soort handboek met good practices waar lokale besturen iets aan hebben? Bent u daar al mee bezig? Is er iets op komst?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Ik wil me deels bij collega Vandaele aansluiten. Uit de studie blijkt dat er een kloof bestaat tussen aan de ene kant de mooie principes van het witboek, waarvan we de meeste in het parlement heel breed ondersteunen, en aan de andere kant de instrumenten om die principes in de praktijk te brengen. Op zich heeft dat volgens mij niet veel te maken met onwil of onkunde van gemeenten, maar wel met het ontbreken van essentiële hefboomen die gemeentebesturen, provinciebesturen en het Vlaamse Gewest de mogelijkheid geven om bepaalde keuzes te maken en de principes van het BRV in de praktijk te brengen.

Dat gaat over meer dan het verwijzen naar structuurplannen. Dat gaat bijvoorbeeld ook over financiering van gemeenten en over prioriteiten. We zijn het allemaal eens dat het ruimtelijk rendement moet verhogen, maar het witboek zegt ook niet onterecht dat dat bij voorkeur moet gebeuren in locaties die goed ontsloten zijn. Het 'apparteren' van een dorpskern die op zeven kilometer van het dichtste treinstation ligt, staat ook haaks op de principes van het BRV. Het is misschien leuk voor de financiën van het gemeentebestuur en in theorie is het een verhoging van het ruimtelijk rendement, maar het lost niets op aan bijvoorbeeld de grote verkeersproblemen die het gevolg zijn van onze ruimtelijke versnippering.

Er is dus absoluut nood aan instrumenten zowel voor de gemeentebesturen als voor andere besturen om die principes echt in de praktijk te brengen en te bepalen waar we zullen verdichten en het ruimtelijk rendement verhogen en waar, inderdaad collega Vandaele, we ter compensatie niet meer zullen bouwen. Dat laatste is in Vlaanderen natuurlijk altijd een probleem. Als we ergens niet goed in zijn, dan is het wel in vastleggen dat er op sommige plaatsen gewoon niet mag worden gebouwd.

Deze discussie zullen we waarschijnlijk ook wel voeren tijdens de bespreking van de codextrein – als die er ooit komt, want ik heb begrepen dat hij alweer is uit-

gesteld – en in de periode daarna. Het heeft geen zin grote principes te formuleren, wanneer de instrumenten ontbreken – financieel, bestuurlijk en qua afwegingskader – om ze ook in de praktijk te brengen. Want dan gebeuren er de gekste dingen en krijgen we plots drie woonlagen in de tuin van een slecht gelegen woning. Ik denk niet dat we daarmee ook maar iemand vooruit helpen, behalve misschien de eigenaar van de grond, die er een cent aan verdient. Maar dat is niet meteen de bedoeling van ruimtelijke ordening.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega's, ik wil me kort even aansluiten, vooral bij het punt van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Iedereen is het erover eens dat we zoeken naar kwaliteitsvolle verdichtingsmethodes. Met de ruimte die we innemen om te wonen, moeten we zo zuinig mogelijk omspringen, maar we moeten daarbij ook rekening houden met het dorpskarakter en met de vraag of we wel overal appartementen moeten bouwen. Op dat punt zijn de lokale besturen volgens mij het best geplaatst om keuzes te maken, en ze maken ook zeer verstandige keuzes, die niet enkel door financiële overwegingen worden gedreven. Ik denk echt niet dat lokale besturen op die manier met hun bewoners en dorpen omgaan, integendeel. Lokale besturen kunnen dus het best bepalen hoe ze tot leefbare kernen komen, maar vanuit Vlaanderen moeten ze wel algemene instrumenten aangereikt krijgen die ze lokaal op een diverse manier kunnen inzetten.

Op plaatsen die ver liggen van collectieve verkeersmodaliteiten, moeten we misschien niet verdichten, werd hier gesuggereerd. Ik had niet begrepen dat dat de beleidslijn van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen was. Mobiliteit is een van de parameters om mee te nemen in de hele discussie over hoe we waar en hoeveel verdichten, maar er worden nog heel wat andere parameters mee in rekening genomen. Collectieve mobiliteit is met andere woorden niet de enige drijfveer. Leefbaarheid van dorpen en dergelijke meer zijn ook belangrijke parameters. Kunt u bevestigen, minister, dat dat effectief zo is, want het lijkt me belangrijk voor de planning van de lokale besturen voor de komende maanden en jaren, in afwachting dat het volledige Beleidsplan Ruimte Vlaanderen met bijbehorende instrumenten wordt uitgerold.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb al een paar keer geschetst welk traject we lopen. We hebben het witboek, het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, maar de afspraak is dat dat gepaard gaat met een instrumentendecreet én een financiële screening en plan. Uw bezorgdheden, mijnheer Tobback en anderen, zijn terecht. We moeten het hele plaatje zien, maar dat is ook zo gepland en afgesproken in de regering, en op al die fronten wordt op het moment gewerkt. In verband met het witboek hebben 108 gemeenten advies uitgebracht. Het is de bedoeling dat alles wordt verwerkt en dat we nog voor de zomer alles ontvangen. We moeten dat dan uiteraard nog zelf grondig bekijken. Dat is de voorlopige planning.

Goede voorbeelden zijn voor mij de beste trigger om lokale besturen te overtuigen. Goede voorbeelden zijn gebundeld en worden meegegeven op de verschillende overlegmomenten. Het is inderdaad de bedoeling, mijnheer Vandaele, om er een soort handboek rond te maken. We hebben al dergelijke handboeken. Denk maar aan het handboek over groen in de stad dat het Agentschap voor Natuur en Bos in alle gemeenten heeft verspreid. We hebben dus ervaring met het opmaken van zo'n handboek, en ook hier is het de bedoeling dat te doen. Samen met de bouwmeester rollen we ook proefprojecten uit om lokale besturen te overtuigen om daarmee aan de slag te gaan.

Ik zal nakijken of we voorbeelden kunnen bezorgen van ruimtelijke uitvoeringsplannen die al een aantal 'regelluwe' bepalingen bevatten en waarmee mensen aan de slag kunnen. Ik kan dat niet zo meteen uit mijn mouw schudden. In de

commissie hebben we wel al twee keer de vraag gekregen hoe men op dit alles kan anticiperen. Ik heb toen ook aangegeven dat mensen er eigenlijk al mee aan de slag kunnen. Er zijn al een aantal voorbeelden. Brugge heeft bijvoorbeeld al de intentie dat te integreren.

De verdichting is inderdaad niet alleen mogelijk aan knooppunten van collectief vervoer. Collectief vervoer is wel een van de aspecten en in het witboek staat expliciet dat we op die plaatsen vooral inzetten op het ontwikkelen van grote kantoorruimtes en grote initiatieven waar heel veel mensen dagelijks naartoe moeten. Het is echter niet zo dat er geen verdichting of ontwikkeling mogelijk is op plaatsen zonder collectief vervoer. Ook dat staat in het witboek. Het kan allebei, maar we moeten vooral op verdichting inzetten. In het witboek staat trouwens ook een expliciete verwijzing naar bijvoorbeeld de fietssnelwegen die volop in ontwikkeling zijn. Ook dat is een belangrijk aspect dat ontwikkeling mogelijk kan maken. Natuurlijk is ook het mobiliteitsplan van belang. Ik heb begrepen dat het de bedoeling is dat snel op tafel te leggen. Nogmaals, al deze zaken zijn in voorbereiding en moeten samen landen: het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, het Instrumentendecreet en de financiële engagementen. Op het terrein leeft het volop en dat is positief. Iedereen wil ermee aan de slag en in onze diensten zijn er mensen constant beschikbaar om op heel concrete vragen te antwoorden en ondersteuning te geven. Ook de diensten van de Bouwmeester staan ter beschikking van de lokale besturen om met hen aan de slag te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Dank voor uw antwoorden, minister. Ik heb alleszins al genoteerd dat we van u misschien een reeks voorbeelden mogen verwachten van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen waarin de regelluwigheid werd opgenomen. Ik heb ook genoteerd dat we waarschijnlijk nog voor de zomer de beleidskaders mogen verwachten. Aan de collega's wil ik nog even meegeven dat ik het niet alleen heb over ruimtelijk rendement in de zin van verhoging of hoogbouw, maar dat we alleszins alle principes van het witboek onderschrijven, zeker ook het vrijwaren van de open ruimte. Dat hangt uiteraard samen met het ruimtelijk rendement en met de principes van verwevenheid en intensifiëring. Ik ben echter ook blij, minister, dat u zelf expliciet aangeeft dat kernversterking en -verdichting op meerdere principes is geënt en niet alleen op het principe van de verkeersknooppunten, zoals collega Tobback aanhaalde. Ik denk dat we allemaal achter het vrijwaren van de open ruimte staan, maar daarvoor hebben we nood aan sturingsmodellen en instrumenten. Willen we vooruit, dan moeten we zo snel mogelijk dat alles aangereikt krijgen. Ik heb er het volste vertrouwen in dat dat inderdaad komt, net zoals ook de codextrein, waarin ook bepaalde principes zijn opgenomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verbod op particulier gebruik van glyfosaat – 2188 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, enkele weken geleden kregen we, bij monde van minister Crevits, te horen dat de Vlaamse Regering het voorzorgsprincipe zou hanteren wat betreft het gebruik van glyfosaat. U weet wel: de Monsanto-papers en de discussie of het al dan niet kankerverwekkend is, de Europese licentie, enzovoort. Er komt een verbod op het particuliere gebruik. Dat is een niet

onbelangrijke nuance, wetende dat het overgrote deel van het glyfosaatgebruik zich in de landbouwsector bevindt.

Goed, we waren alvast tevreden dat de zogenaamde Monsanto-papers toch dat effect hadden. Brussel en Wallonië hebben blijkbaar een verbod uitgevaardigd, dat ingaat op 1 juni.

Daags na de aankondiging dat ook de Vlaamse Regering het particulier gebruik zou verbieden, kwam het verbod, door uw federale collega's, op de verkoop. Zo wordt meteen de anomalie weggewerkt dat een product vrij in de handel verkrijgbaar zou zijn, maar niet mag worden gebruikt.

U weet het zeker beter dan ik: glyfosaat kan op de markt komen dankzij een Europese licentie, die vorig jaar afliep. Omdat de wetenschappelijke studies elkaar tegenspraken, werd besloten tot een tijdelijke verlenging van achttien maanden.

Op 16 mei besliste de Europese Commissie om de procedure tot langdurige erkenning opnieuw op te starten. Dat was meteen de start van een nieuwe discussieronde met en tussen de lidstaten van de EU.

Minister, wat is de stand van zaken in verband met het aangekondigde Vlaamse verbod op het particulier gebruik van glyfosaat? Is een gelijktijdige invoering met het Waalse Gewest een mogelijkheid?

Hebt u zicht op de timing van het aangekondigde verkoopverbod op federaal niveau? Is er daaromtrent overleg met de gewesten?

Zal het voorzorgsprincipe dat nu gehanteerd wordt als basis om het gebruik van glyfosaat in Vlaanderen te verbieden, ook gehanteerd worden wanneer Vlaanderen advies moet geven met betrekking tot het Belgische standpunt inzake de verlenging van de Europese licentie?

Is er sinds de discussie van vorig jaar nieuw wetenschappelijk onderzoek gepubliceerd? Worden de tegenstrijdigheden in de oudere studies hiermee verduidelijkt?

Hebt u er zicht op of de particuliere verkoop van glyfosaatbevattende producten toenam na de aankondiging van een nakend verbod? Werd er met andere woorden gehamsterd?

Hoe zult u toezien op het naleven van een verbod op het particulier gebruik van glyfosaat?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, de voorbereiding van de regelgeving is zo goed als klaar. Het ontwerp van besluit ligt op de tafel. Een gelijktijdige invoering met de regeling van het Waalse Gewest is niet haalbaar omdat die al ingaat op 1 juni 2017. Het uitvoeringsbesluit is klaar. Oorspronkelijk zeiden onze diensten dat wij ons decreet niet moeten veranderen. Nu blijkt dat wel zo. De Vlaamse pesticidewetgeving moet gewijzigd worden. Dat vraagt een decretaal initiatief. Deze aanpak kan het snelst gerealiseerd worden via een amendement bij het verzameldecreet, dat hier straks in de commissie wordt besproken. Als we de vaart willen houden, lijkt mij dat de snelste en de beste manier. Is dat niet zo, dan zal dat nog een hele weg moeten afleggen.

U vraagt naar de timing van het aangekondigde verkoopverbod op federaal niveau. Federaal minister Borsus heeft aangekondigd om een verbod op te nemen in het kader van het NAPAN 2018-2022 (Nationaal Actie Plan d'Action National). De federale collega's geven aan dat de beoogde uitfasering van amateurproducten ernaar streeft om het consumptiepatroon van de burger aan

te passen. Er zal via een KB gewerkt worden, waarbij het gangbaar is om in overgangstermijnen voor verkoop en laatste gebruik te voorzien. Het NAPAN 2018-2022, waarvan dit een onderdeel vormt, zit momenteel nog in de ontwerpfase. De gewesten zijn daarbij betrokken en nemen in dit kader ook verder kennis van de federale acties. Het is belangrijk dat hierover verder overleg wordt gevoerd.

Het op de markt brengen is een federale bevoegdheid op het vlak van productnormering. Maar ik zei dus al dat wij dit verder zullen kunnen opvolgen. Het Vlaamse Gewest is vertegenwoordigd in het erkenningscomité.

De Europese autorisatieprocedure is geen politieke procedure. Er wordt dus niet op het niveau van de Raad of van het Europees Parlement over de markttoelating beslist, maar op expertniveau. Alleen als de experts niet tot een beslissing komen, dus als er geen gekwalificeerde meerderheid is, bepaalt de procedure dat de Europese Commissie zelf de beslissing neemt. De Raad en het Europees Parlement hebben het kader gecreëerd, maar de beslissing over individuele stoffen is gedelegeerd. De Belgische stem in het expertencomité wordt uitgebracht door de vertegenwoordiger van de FOD Volksgezondheid en Leefmilieu. De gewesten hebben geen invloed of impact op het stemgedrag van de federale ambtenaar, zij spelen zelfs geen adviserende rol.

Toen de Europese Commissie vorig jaar besliste om de markttoelating van glyfosaat tijdelijk te verlengen voor een periode van achttien maanden, heeft ze verder onderzoek gevraagd door het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen. In feite vroeg de Europese Commissie dus een 'second opinion' over het eerdere advies van het Europees Agentschap voor de Voedselveiligheid. De verwachting is dat het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen zijn advies in juni zal uitbrengen, waarna de Commissie binnen een termijn van zes maanden een voorstel ter stemming zal brengen in het expertencomité.

Aangezien de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen als onderdeel van het productbeleid een federale bevoegdheid is, is het de federale overheid die de verkoopcijfers monitort. Ik heb daar dus geen zicht op.

Op korte termijn is het zaak het gebruik van glyfosaat door particulieren te ontraden en de milieuvriendelijke verwijdering ervan aan te bevelen en te faciliteren. We zijn al lang bezig met sensibiliseringscampagnes. U weet dat lokale besturen al lang geen pesticiden meer mogen gebruiken in Vlaanderen. We zijn op dat vlak dus pionier. Er zijn campagnes die zich op particulieren richten, bijvoorbeeld de website 'Zonder is Gezonder'.

De handhaving van het duurzame gebruik van pesticiden is via het Milieuhandhavingsdecreet toegewezen aan de toezichthouders. In de regelgevende initiatieven die ik voorbereid, zal uiteraard ook het luik handhaving opgenomen zijn.

Ik hoop in die zin een antwoord te hebben gegeven op uw bezorgdheden en vragen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, u hebt op mijn vragen geantwoord. Dank u daarvoor. Ik ben blij dat deze optie wordt doorgezet. Ik heb één opmerking en één bijkomende vraag.

Voorzitter, zijn er al formeel amendementen als stuk ingediend voor dat verzameldecreet?

Minister, u legt goed uit dat het expertenniveau bevoegd is voor het standpunt en voor het al dan niet verlengen van de Europese licentie. De gewesten hebben helaas geen invloed op ons stemgedrag. Maar ik denk dat de kans groot is dat

dat dossier niet met een unanieme beslissing van het expertencomité zal landen, en dat het wellicht op het politieke niveau zal moeten worden behandeld. Heeft Vlaanderen over de toekomstige verlenging van die licentie, zowel voor particulieren als voor professionelen, een standpunt bepaald?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevorde (Onafhankelijke): Minister, ik heb één opmerking en één vraag.

Dit is een beetje hetzelfde als bij de asbestproblematiek: het staat of valt bij de handhaving. Ik kan mij voorstellen dat mensen, net als bij het verwijderen van asbest, toch nog altijd gewoon glyfosaathoudende pesticiden gebruiken. Hoe zal de handhaving daarop georganiseerd worden? In principe zijn het opnieuw de lokale besturen die daarop kunnen toezien. Gebeurt dat? Hoe ziet u dat?

Sinds 2015 kunnen ze dat in principe niet meer, maar de lokale besturen kunnen daar wel een afwijking voor verkrijgen. Misschien is dit ook wel een gelegenheid om dat op te lijsten. In het verleden zijn er ophalingen gebeurd van gemeenten die toch een afwijking kregen. Zit daar een evolutie in? Zijn er nog altijd lokale besturen die pesticiden gebruiken op openbare domeinen?

De voorzitter: Mijnheer Caron, als u op intranet naar de stukken kijkt, zult u merken dat er momenteel nog geen amendementen zijn ingediend op het verzameldecreet.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, over het Europese expertencomité wordt geen Vlaams standpunt ingenomen. Dat gebeurt op het federale niveau. Op het moment dat heel die heisa losbarstte, was ik op de informele leefmilieuraad aanwezig, en daar is het wel aan bod gekomen. Er is gevraagd om bijkomende duidelijkheid te verschaffen, en dat blijft ook mijn vraag. Ik heb altijd gezegd dat we duidelijkheid moeten verschaffen. Nu geldt het voorzorgsprincipe, maar er moet verder transparant onderzoek gebeuren. Dat is het standpunt dat wij altijd hebben ingenomen.

De handhaving gebeurt inderdaad lokaal door lokale besturen en toezichthouders. Asbest is misschien nog iets gemakkelijker vast te stellen. Het kan ook worden vergeleken met zwerfvuil. Iedereen zegt dat de pakkans en de handhaving groter moeten worden, maar je moet het op heterdaad zien gebeuren voor je iemand kunt betrappen. Eigenlijk geldt hetzelfde voor glyfosaat. Dat zal moeten worden vastgesteld.

De afwijkingen worden gerapporteerd. Daarover bestaan rapporteringcijfers, en die vertonen een forse daling. Ik heb de exacte cijfers niet bij, maar de laatste stand van zaken kan ik wel bezorgen, en het gaat zeker de goede kant uit. Voor lokale besturen zijn daar vaak een meerkost en meer inspanningen aan verbonden. Dat weten we, maar het wordt wel goed nageleefd.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): De handhaving is inderdaad een precair punt. Natuurlijk kunnen ook professionele tuiniers dit soort producten gebruiken. Het zal heel moeilijk zijn om effectief vast te stellen of het gebruik van dit product al dan niet door een particulier of een professioneel wordt gebruikt. We zullen het zien in de toekomst. Ik hoop dat de sensibiliseringsacties effect hebben. Gemeentebesturen doen daar inderdaad inspanningen voor. Via hun containerparken hebben ze een vorm van ophaling. Op het moment dat het besluit er is, moeten we daarmee voortgaan.

Als ik me niet vergis, staat het verzameldecreet zo meteen op de agenda. Ik ben dan ook zeer nieuwsgierig naar het amendement over dit punt. Eerlijk gezegd kijk ik ernaar uit.

De voorzitter: Voor alle duidelijkheid, mijnheer Caron, momenteel staat enkel de toelichting op de agenda.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een bijstelling van de typevoorschriften voor bedrijventerreinen – 2264 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, voor mijn vraag om uitleg moet ik verwijzen naar het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Daarin wordt in verschillende actieplannen meermaals gewag gemaakt van het belang van het optimaal benutten van bedrijventerreinen. Ik citeer: "Juridisch aanbod aan bedrijventerreinen schrappen die niet passen binnen de visie en het programma, alsook de snelle ontwikkeling op andere goed gelegen plaatsen." "Activeringsmaatregelen voor goed gelegen bestemde maar onbenutte bedrijventerreinen."

Er zijn in Vlaanderen heel veel verschillende soorten bedrijventerreinen gekend. We hebben gemengd regionaal bedrijventerrein, terreinen voor kantoren, voor watergebonden karakter, wetenschapsparken, transport, luchthavengebonden bedrijven, zeehaven- en watergebonden bedrijven, kleinhandel, agro-industrie, afvalverwerking en recyclage, enzovoort.

Minister, in de beleidsbrief Omgeving 2016-2017 over de operationele doelstelling 23 lezen we dat u een bijstelling beoogt van de typevoorschriften voor bedrijventerreinen, onder meer door een vereenvoudiging door het verminderen van het aantal specifieke soorten bedrijventerreinen enerzijds. Anderzijds beoogt u ook een wegwerking van het verschil tussen regionale en lokale bedrijventerreinen.

Het is alleszins uw bedoeling om het allemaal eenvoudiger te maken zodat de bedrijventerreinen beter kunnen worden ingevuld. We lezen verder dat het bepalen van nieuwe energiebronnen en bij uitbreiding alle duurzame bedrijfsinvesteringen beter moeten worden gefaciliteerd.

Minister, op welke wijze zult u in functie van het verdere verloop van het BRV het aantal soorten specifieke bedrijventerreinen verkleinen? Hoe zal dit in de praktijk verlopen? Zal dat ook via de beleidskaders gaan? Wat moeten we daarvan precies verwachten? Wordt het verschil tussen lokale en regionale bedrijventerreinen weggerukt? Wat zullen in de praktijk hiervan de gevolgen zijn? Hoever staat het met de verkenning door de administratie over welke ruimte er nodig is voor nieuwe economieën zoals circulaire economie en logistiek? Wanneer mogen we de bijstelling verwachten van de typevoorschriften voor bedrijventerreinen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, bij de goedkeuring van het witboek van de Vlaamse Regering is de opdracht gegeven om de beleidskaders uit te werken. Dat heb ik daarnet al uitvoerig geschetst. We zullen dat tegen de zomer ontvangen.

Met de bijstelling van de typevoorschriften is door mijn diensten al een oefening gemaakt, waarbij voorgesteld wordt om het aantal soorten specifieke bedrijventerreinen te verminderen. Er wordt dus volop gewerkt, ook aan het verschil tussen die lokale en regionale bedrijventerreinen. Ik kan ook verwijzen naar het decreet dat nu in het parlement voorligt en waar dat ook al voor een deel in is opgenomen.

Er is voorzien in een mogelijkheid om ambachtelijke bedrijven of kmo's toe te laten in gebieden die op de gewestplannen zijn aangewezen als gebied voor milieubelastende industrieën of voor vervuilende industrieën en die niet groter zijn dan drie hectare. Het gaat daarbij zowel over lokale als over regionale bedrijventerreinen. Bij de bijstelling van de typevoorschriften wordt voorgesteld om het onderscheid tussen lokale en regionale bedrijventerreinen ook weg te werken.

Op dit ogenblik gaat alle aandacht naar de opmaak van de beleidskaders. Een van de beleidskaders gaat specifiek over logistiek. Daarbij wordt bekeken hoe in een groeiende geclusterde en circulaire economie de bestaande spreiding en de scheiding tussen kmo en grotere bedrijven nog behouden kunnen blijven. In deze fase van opstellen van beleidskaders worden ook studies uitgevoerd, zoals onder meer een studie over regionale logistieke knooppunten. Daarnaast wordt de inzet van spoor en binnenvaart nader onderzocht. Dat alles zal zijn neerslag vinden in het beleidskader zelf, dat, zoals daarnet gezegd, tegen de zomer in een eerste draft aan ons zal worden overgemaakt.

Zoals afgesproken, omvat de bijstelling zowel het wegwerken van het onderscheid tussen lokaal en regionaal als het reduceren van het aantal specifieke bedrijventerreinen tot de helft van het huidige aantal. Gezien de beleidsdoelstelling om het transport via water te stimuleren, willen we uiteraard de mogelijkheid om terreinen voor te behouden voor watergebonden bedrijven en activiteiten, niet schrappen. Daarnaast blijven ook specifieke typevoorschriften interessant: bedrijventerreinen voor transport en logistiek, kleinhandelszones en historisch gegroeide bedrijven.

De nieuwe typevoorschriften zullen dus geen verplichting meer bevatten om een terrein voor te behouden aan regionale of lokale bedrijven. Een definitie over het moeilijk te bepalen onderscheid tussen lokale en regionale bedrijven kan dan achterwege worden gelaten. Uiteraard wordt op Vlaams niveau nog steeds gefocust op grootschalige en goed ontsloten terreinen. Daarbij wordt optimaal gebruik gemaakt van de locatie door een inrichting die geschikt is voor grootschalige bedrijven. Het locatiebeleid blijft dus de leidraad bij de inplanting van bedrijventerreinen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik denk alleszins dat we moeten streven naar die meer flexibele invulling van onze bedrijventerreinen. Uit het antwoord dat u geeft, onthoud ik alleszins dat we tegen de zomer die 'first draft' van de beleidskaders mogen ontvangen. Het is goed dat we daar zo snel mogelijk werk van maken.

Ik verwijs naar de studie die de provincie Limburg nog heeft laten maken in een pilootfase van de ruimtebehoefteanalyse. Daaruit bleek dat er geregeld een mismatch vast te stellen is tussen enerzijds de bedrijventerreinen die voorhanden zijn en anderzijds de concrete vraag die er is. Dat heeft heel vaak te maken met de specifieke voorschriften die daaraan gekoppeld zijn.

Ik begrijp ten volle dat de watergebonden bedrijvigheid ook gehanteerd moet blijven. Los daarvan denk ik dat we hier misschien ook de optie van het tijdelijke ruimtegebruik moeten overwegen, omdat we toch vaststellen dat een aantal

bedrijventerreinen wel watergebonden gesitueerd zijn, maar dat de trafiek daar veel minder is. Ik moet dan naar mijn eigen regio kijken, waar we aan een kanaal van ondergeschikt belang georiënteerd zijn. Wij zien dat daar een aantal bedrijventerreinen niet ingevuld worden, omdat ze specifiek voorzien zijn voor watergebondenheid. Misschien kunnen we daar in de toekomst meer gebruik maken van het verhaal van het tijdelijke ruimtegebruik, opdat er ook daar een betere invulling kan komen van dergelijke bedrijventerreinen.

Ik ben alleszins blij met uw antwoord. We kijken uit naar de aanpassing van die typevoorschriften. Ik heb geen verdere vragen meer.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van de vervuiling van de Zenne door afvalwater uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 2266 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, een ULB-studie (Université libre de Bruxelles) die gepubliceerd werd in Brussels Studies toont aan dat de Zenne vanuit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest vervuild raakt met afvalwater dat de rivier instroomt. De waterkwaliteit is er sinds 2007 sterk op vooruitgegaan, maar toch zijn er nog structurele mankementen, die leiden tot een regelmatige verontreiniging van de Zenne. In regenperiodes kan de hoofdriool de hoeveelheid afvalwater immers niet slikken. Dat komt doordat er te veel bezinksel aanwezig is in de hoofdcollector. Die is al meer dan tien jaar niet meer gereinigd, terwijl dat eigenlijk jaarlijks nodig is. Met zijn 3,5 meter hoogte is het bovendien een van de grootste riolen in België, met een lage hellingsgraad. Daardoor slaat er bezinksel in neer, net zoals bij een rivier. Hoe langer dat er blijft liggen, hoe meer het vuil bijeenkomt en zo moeilijker weg te krijgen is. Toch ligt een evidente en structurele oplossing voor de hand: het reinigen van de riolering. Simpel kan eigenlijk niet, maar hier lijkt het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de laatste jaren in gebreke te zijn gebleven.

Uiteraard betreft het onderhoud van de riolering een bevoegdheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, maar door de nalatigheid van dat gewest wordt ook Vlaanderen getroffen in periodes dat het water in de riool overloopt en ongezuiverd de Zenne instroomt. Het overstorten van ongezuiverd afvalwater in de Zenne is volgens de studie "catastrofaal voor het leven in de rivier ten noorden van Brussel. Vissen en andere dieren sterven. De biodiversiteit daalt."

Opmerkelijk is dat er in 2015 maar liefst 188 keer ongezuiverd afvalwater in de Zenne gestort werd, meestal voor de typische duur van een regenbui. 188 keer op jaarbasis, dat is zowat 1 keer om de 2 dagen dat het overstort open gaat. En dat is geen klein overstort op een dergelijke diameter van riolering. Bijna 12 procent van de totale waterstroom werd op die manier niet gezuiverd en kwam dus rechtstreeks in de Zenne terecht. In 2016 gebeurde dat 189 keer, meldt nieuwswebsite BRUZZ. De gemiddelde periode tussen twee overstortmomenten daalde van 3,2 dagen in 2013 naar 1,7 in 2016. Dat wil dus zeggen dat het er niet op verbetert, integendeel, het verslechtert. Volgens de onderzoekers wordt het probleem elk jaar groter.

Minister, hoe zult u aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kenbaar maken dat het zijn verantwoordelijkheid moet opnemen? Welke stappen zult u ondernemen

om de Brusselse regering te doen stoppen met het lozen van afvalwater in de Zenne? Welke acties ondernam u al in het verleden?

De meeste EU-lidstaten beperken het overstorten tot twintig keer per jaar. Hoe vaak is dat in Vlaanderen het geval? Welk pad zult u bewandelen opdat het jaarlijkse aantal overstorten ook in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest beperkt kan worden, met het oog op de bescherming van de biodiversiteit in de Vlaamse Zenne?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Nevens, er is op 21 december 2007 een overeenkomst getekend tussen de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV) en Aquafin. Daarin staan de modaliteiten waaronder de waterzuivering van het Vlaamse afvalwater dat afwatert naar de Brusselse rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) concreet moet gebeuren. Maar al snel bleek dat die overeenkomst nogal formalistisch is en er een gebrek is aan duidelijke afspraken over de concrete ecologische opvolging.

Toen deed zich in december 2009 – ik weet het nog zeer goed, want ik was toen drie of vier maand minister – een pijnlijk incident voor. Het kwam allemaal aan het licht naar aanleiding van het stilleggen van de installatie door de uitbater Aquiris, vanwege een geschil met de BMWV. Ik herinner me nog goed dat we toen met Kerstmis en Nieuwjaar constant met dat incident bezig zijn geweest. Maar naar aanleiding van dat incident heeft het Vlaamse Gewest onmiddellijk aangedrongen op een addendum aan de overeenkomst, waarin de ecologische opvolging duidelijker werd uitgewerkt.

De bespreking omtrent dit dossier verliep bijzonder moeizaam en werd uiteindelijk op 20 januari 2016 afgerond.

Wat zit daarin? Een boetebepaling, informatieverstrekking, jaarlijks overleg tussen Aquafin en de BMWV, uitsluiting van de kosten voor het dienstgebouw en uitsluiting van bepaalde advocatenkosten. We kunnen sinds dat addendum stellen dat de opvolging een stuk beter verloopt. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) was op de hoogte van de frequente werking van een aantal overstorten, maar de aangehaalde studie was haar niet bekend.

De aangehaalde overstortfrequenties zijn bijzonder hoog en een goed gedimensioneerd rioleringsstelsel zou dat niet mogen hebben. Ik heb dan ook aan Aquafin gevraagd dit op het jaarlijks overleg te agenderen.

Nieuwe collectoren en rioleringen, maar ook vernieuwingen worden ontworpen volgens de dimensioneringscriteria in de code van goede praktijk. Dat gaat over maximaal zeven keer per jaar overstorten. Voor oudere infrastructuur kan dit frequenter. De toenmalige dimensioneringscriteria zijn vaak niet meer te achterhalen. De VMM exploiteert mede daarom al jaren een overstortenmeetnet. Daarin worden specifiek geselecteerde overstorten bemeten. De resultaten worden sinds kort aangevuld door online metingen in de waterloop. Daarnaast is er aan Aquafin een budget toegekend om hydronautstudies uit te voeren op deze historische infrastructuur. Die brengen de transportcapaciteit van de leidingen in kaart en tonen ook de knelpunten.

Op basis van deze elementen is het saneren van overstorten dan ook al geruime tijd een belangrijk onderdeel geworden van de bovengemeentelijke investeringsprogramma's. Op basis van de gegevens van de 309 meetstations van het overstortenmeetnet kunnen we stellen dat er 1,93 procent van de tijd wordt overgestort, en dit verspreid over gemiddeld veertig overstort-events. Gemiddeld gesproken zijn er tweehonderd dagen met een meetbare neerslag per jaar in

België. Bijgevolg leidt één op de vijf neerslagdagen tot een registreerbaar overstort-event. Wel moet worden opgemerkt dat niet alle overstorten op dit gemiddelde werken. Er is een grote spreiding rond deze gemiddelde waarden. Het beleid van de VMM bestaat erin de meest problematische overstorten, dit zijn de overstorten met de grootste impact, eerst aan te pakken.

De VMM voert maandelijks routinematige metingen uit van de fysicochemische waterkwaliteit. Voor de Zenne stroomafwaarts Brussel gebeurt dat op vier plaatsen: Vilvoorde, Epegem, Zemst en Heffen. Op al deze vier meetplaatsen was het zuurstofgehalte tot in 2007 erg laag, onvoldoende voor de meeste aquatische organismen. Sinds de start van de RWZI Brussel-Noord is de situatie drastisch verbeterd. Het zuurstofgehalte blijft wel variabel, maar op het meest stroomopwaartse meetpunt, in Vilvoorde, ligt dat meestal boven de 5 milligram. De laatste drie jaar blijft een minderheid van de zuurstofmetingen echter opnieuw beneden de 2 milligram per liter. Dit wordt voornamelijk vastgesteld op de twee meest stroomafwaartse meetpunten, namelijk Zemst en Heffen.

De laatste jaren volgt de VMM ook de waterkwaliteit op door gebruik te maken van permanente meetstations. Deze meten continu. Op de Zenne is er zo'n permanent meetstation te Epegem. De cijfers van dit meetstation toonden in 2016 regelmatig zuurstofdalingen. Daarnaast meet de VMM ook om de drie jaar de biologische waterkwaliteit, zowel in Vilvoorde als in Epegem. Dit gebeurt aan de hand van de inventarisatie van de aanwezige macro-invertebraten, de aquatische ongewervelden om het verstaanbaarder te zeggen. De resultaten van deze inventarisaties tonen aan dat de Zenne voor 2007 biologisch zo goed als dood was, maar dat de kwaliteit sindsdien gelukkig verbeterde.

De laatste jaren wordt echter ook voor de biologische waterkwaliteit een terugval vastgesteld. Zowel de maandelijks fysicochemische metingen als het permanent meetstation geven dat aan. De VMM pleegt regelmatig overleg met de bevoegde diensten. Er zijn ook afspraken gemaakt om de situatie te verbeteren en beter op te volgen, onder meer door het onderling ter beschikking stellen van de meetgegevens.

De aanpak van de overstortproblematiek op de Zenne werd door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest naar voren geschoven als één van de meest prioritaire knelpunten. In het recent goedgekeurd Europese project 'Life Belini' dat een verbetering van de waterkwaliteit beoogt in het hele Dijle- en Zennebekken, wenst men dit prioritair op te lossen. De VMM blijft de situatie van de overstortproblematiek verder opvolgen in nauw overleg met de bevoegde Brusselse diensten.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, dank u wel voor uw uitgebreid antwoord. Ik blijf toch nog met een aantal vragen zitten. Er is een addendum bijgevoegd in 2016, dat inderdaad strikte voorwaarden oplegt aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ik vraag me af waarom dat addendum niet in de praktijk wordt toegepast. U spreekt van een boetebepaling. Dat overstort gaat 188 keer per jaar open, en in 2016 189 keer. Het zou me toch onwaarschijnlijk lijken dat de ULB-studie niet correct zou zijn. Dat komt toch uit onverdachte bron. Mij lijkt het niet logisch dat u daar als minister geen paal en perk aan stelt. Het feit dat het Zennewater zo een slechte kwaliteit heeft aan het overstort, vergt toch een andere aanpak dan dat eens op het jaarlijks overleg aan te kaarten. Ik weet trouwens niet wanneer dat jaarlijks overleg zal plaatsvinden. Misschien kunt u daar duiding over geven.

Minister, stel dat er in Vlaanderen een regio zou zijn waar er een overstort van dergelijke omvang, 188 keer per jaar, één dag op de twee een dergelijke lozing zou doen, welke actie zou u dan ondernemen? Zou u tolereren dat er in Vlaanderen een dergelijke vervuiling op onze rivieren en wateren zou gebeuren?

Persoonlijk denk ik van niet. U hebt het zelf aangekaart. Gemiddeld veertig keer gaat er in Vlaanderen een overstort open. In Europa is de richtlijn twintig keer. Wij doen in Vlaanderen veel inspanningen om te beletten dat overstorten frequent in werking treden. U geeft zelf aan dat het de opdracht van Aquafin en de rioolbeheerder is om waar het toch frequenter gebeurt, ingrepen te doen en maatregelen te nemen zodat die overstorten bijgewerkt kunnen worden en er op de riolen maatregelen kunnen worden genomen, zoals afkoppeling enzovoort. We kennen allemaal de ingrepen die nodig zijn. Mij stuit het tegen de borst dat we zo veel inspanningen doen in Vlaanderen maar dat we tolereren dat een ander gewest misbruik maakt van het feit dat wij erbij staan en ernaar kijken. Ik vraag een degelijk signaal en actie in verband met die lozing die volgens mij niet door de beugel kan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Nevens, als zich dat in Vlaanderen voor doet, grijpen wij direct in omdat we daar zelf iets aan kunnen doen. U zegt: 'U staat erbij en kijkt ernaar.' Dat is niet waar. Ik heb zeer uitvoerig gezegd wat er allemaal gebeurd is, maar ik hoor heel graag wat uw suggesties zijn als we dat anders moeten aanpakken.

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Minister, voor mij is het duidelijk. Als men een overtreding begaat, als men lozingen begaat die ingaan tegen de VLAREM-wetgeving, dan moet men de boetebepaling die opgenomen is in uw addendum, uitvoeren. Dat men boetes heft op het feit dat men 188 keer loost in een Vlaamse waterloop, zou een krachtig signaal zijn naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het probleem zit in het feit dat de riolering van Brussel verstopt is. Daardoor gaat het water niet naar het waterzuiveringsstation, maar bij de minste regenval stort het over in de Zenne. Uiteindelijk moet u de verantwoordelijkheid leggen waar ze moet liggen, namelijk bij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. We weten allemaal dat er soms maatregelen nodig zijn, zoals boetes, om problemen aan te kaarten en oplossingen te verkrijgen.

Het volstaat niet om te zeggen dat het dringend is. Het was al dringend in 2007, het was dringend op kerstavond in 2009 en vandaag is het dus ook dringend. Ik vrees dat een boete heffen de enige manier is om het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in dezen te bewegen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Peter Wouters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over volkstuinen in agrarisch gebied
– 2267 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Voorzitter, minister, ik dacht dat mijn vraag in de commissie Landbouw zou worden behandeld, dus ik bevind me hier een beetje op zonevreemd terrein, maar ik zal toch mijn best doen.

De voorzitter: Bij Ruimtelijke Ordening begrijpen we dat begrip.

Peter Wouters (N-VA): Oké. Vanuit de Vlaamse overheid wordt de oprichting en vernieuwing van volkstuinen gestimuleerd. Minister, op regelmatige basis lanceert

u een projectoproep om financiële steun te bieden en de vraag ernaar wordt ook steeds groter. We spreken over een succes. Het thema kwam ook al meermaals aan bod in deze commissie en ik stelde u reeds enkele schriftelijke vragen daarover. Aangezien de vraag naar volkstuinen stijgt, kijkt men ook steeds meer naar verschillende bestemmingsgebieden, waaronder ook landbouwgebied. Uit eerdere antwoorden blijkt dat volkstuinen mogelijk zijn in agrarisch gebied voor zover er geen constructies worden opgezet in de zin van verharding, afsluitingen, serres, tuinhuizen en dergelijke. Zo wil men ervoor zorgen dat het uitoefenen van professionele landbouw niet in het gedrang zou komen. Ook artikel 4.4.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening laat dergelijke constructies niet toe. Uiteraard kan een gemeente wel altijd een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan hiervoor opmaken. Volgens mij is de regelgeving in tussentijd niet aangepast en is in agrarisch gebied enkel professionele landbouw mogelijk, maar ik ben natuurlijk geen specialist in deze materie en deze commissie.

Minister, wat is uw visie op het ruimtelijk kader bij de aanleg van volkstuinen in agrarisch gebied? Op basis van welke criteria wordt afgewogen of een volkstuin met constructies alsnog kan worden opgericht in agrarisch gebied? Stelt u problemen vast inzake de oprichting van volkstuinen in landbouwgebied? Zo ja, op welke manier wordt daarmee omgegaan? Worden er bijvoorbeeld controles uitgevoerd op de locaties van de volkstuinen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Wouters, we zien elkaar inderdaad meestal in een andere setting, in de commissie Landbouw, maar het is goed om hier in deze commissie even van gedachten te kunnen wisselen.

Volkstuinen moeten worden beschouwd als een residentieel-recreatieve voorziening. Ze zijn dus verenigbaar met de bestemmingen wonen en recreatie. Bij uitbreiding kunnen ze in bepaalde gevallen ook vergunbaar zijn in gebieden voor gemeenschaps- of openbare nutsvoorzieningen, maar ook in bijvoorbeeld parkgebieden. Het klopt dat ze zonevreemd zijn in de andere gebieden, bijvoorbeeld in agrarisch gebied. Dat betekent niet dat er binnen landbouwgebied geen mogelijkheden zouden bestaan voor de aanleg van volkstuinen.

Om te beginnen moet er worden gewezen op het feit dat er binnen de context van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening geen stedenbouwkundige vergunning nodig is voor het louter gebruik van gronden in functie van tuinieren. Voor zover de aanleg van volkstuintjes niet gepaard gaat met de oprichting van constructies, is dat dus mogelijk. Daarnaast zijn een aantal kleinere constructies vrijgesteld van de vergunningsplicht. Ik denk daarbij aan constructies met een maximale hoogte van 3,5 meter voor de teelt of bescherming van landbouwgewassen die na de oogst worden verwijderd, en aan open afsluitingen met een maximale hoogte van 2 meter.

Zodra de inrichting van een volkstuin gepaard gaat met vergunningsplichtige verhardingen of constructies is er wél een vergunning nodig. Het kan dan gaan om kleine constructies, zoals serres en tuinhuizen, maar ook om grotere gebouwen, bijvoorbeeld een clublokaal, een cafetaria of een parking. Ze zijn dus zonevreemd, maar kleine constructies kunnen worden toegestaan. Daarvoor kan worden gebruikgemaakt van de bepalingen inzake sociaal-cultureel of recreatief medegebruik. In de praktijk gaat dat echter veeleer over het plaatsen van een zitbank of een standbeeld. Volkstuinen nemen meer ruimte in beslag en hebben bijgevolg ook wel een grotere impact. Volkstuinen en recreatief medegebruik zijn vergunbaar voor zover dergelijke constructies door hun beperkte impact de algemene bestemming van het gebied niet in het gedrang brengen. Op het moment dat een concrete vergunningsaanvraag voorligt, moet men dat lokaal afwegen en

bekijken. Als de aangevraagde constructie bijvoorbeeld in open, homogene landbouwgebieden of in overstromingsgebieden ligt, speelt het principe van de goede ruimtelijke ordening een belangrijke rol.

Het is aan de vergunningverlenende overheid om aan de hand van de concrete elementen van de aanvraag te beoordelen of ze al dan niet een vergunning verstrekt. Daarbij zal het verplichte advies van het Departement Landbouw en Visserij een rol spelen. In dat advies kan de landbouwadministratie de impact bekijken. Dit is enkel mogelijk voor beperkte volkstuintjes, waarbij weinig impact te verwachten is. Ten slotte beschikt de gemeente steeds over de mogelijkheid om een ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken en dit zo mogelijk te maken. Trouwens, het advies van Landbouw is niet bindend, voor alle duidelijkheid.

De problematiek van de volkstuinen is in de eerste plaats een lokale problematiek, die op lokaal niveau moet worden aangepakt. Voor zover mij bekend is, doen er zich in de praktijk eigenlijk weinig concrete problemen voor, omdat men wel een aantal handvatten heeft om hiermee om te gaan.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik blijf toch een beetje met een vraag zitten. De bescherming van landbouwgrond is een zeer belangrijk item voor CD&V, en bij uitbreiding voor heel het regeerakkoord. Toch wordt er hier een beetje gespeeld met de gronden, denk ik. Het is me niet echt duidelijk of dit nu legitiem is of niet. Wat dat betreft, blijft uw antwoord toch een beetje open.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Wouters, ik heb u het kader geschetst, maar er is altijd iets als een toets van de goede ruimtelijke ordening in een afwijking die lokaal kan gebeuren. Lokale besturen hebben wel wat mogelijkheden om daar lokaal mee aan de slag te gaan. Op die manier is er heel wat mogelijk, ook in agrarisch gebied. En als het dan echt te grote constructies zijn die men niet kan vergunnen, dan heeft men de mogelijkheid om lokaal een ruimtelijk initiatief te nemen, een ruimtelijk uitvoeringsplan te maken, om het op die manier toch te laten vergunnen nadien.

De voorzitter: De heer Wouters heeft het woord.

Peter Wouters (N-VA): Dat was een beknopte samenvatting, minister. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.